

AUSTRALIJO LIETUVIS

DVISAVAITINIS AUSTRALIJO LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

SEPTINTIEJI METAI

Kaina/Price 1/9

Adelaide, 1954 m. sausio/Jan. 25 d. Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical

Nr. 2(139)

Sava spauda

Vokietis prof. Viktoras Jungferis, kuris nepriklausomybės laikais Lietuvos universitete skaitė ekonomijos mokslų paskaitas bent 10 metų, kartą buvo paklaustas, kaip jis išmoko taip gerai lietuviškai kalbėti ir taisyklingai rašyti. Jis atsakė, kad didžiausiu mokytoju buvusi lietuviška spauda. Nuolat ją sekdamas ir skaitydamas jis suprato kalbos dvasią ir išmoko pačią kalbą.

Tą pat galėtume atsakyti ir mes patys čia Australijoje. Anglų kalbos pramokome daugiausia iš anglų laikraščių. Kasdien skaitydami kartojame žodžius, kurie pamazū ir lieka atmintyje.

Grįžtant prie lietuviškų laikraščių tenka pasakyti, kad lietuviškas laikraštis visų pirma, yra lietuviškos kalbos mokytojas. Be abejo, senesniajai kartai gal ir nėra reikalinga kol kas savosios gimtos kalbos mokytis iš laikraščių, bet užtat jaunesnioji karta jau daug turi mokytis savos kalbos, ir laikraštis čia yra vienas pagrindinių šaltinių.

Nė iš vieno teko girdėti, kad lietuviškų laikraščių neverta prumeruoti, nes tą pat galima rasti ir australiškuose, kurie ir pigesni ir kur kas didesni. Kad jie pigesni ir didesni — su tuo tenka sutikti. Australiški laikraščiai turi simtatūkstintinius tiražus, bent tris ketvirčius savo apimtį užima skelbimais, kurie gerai apmokami, todėl vieno egzempliaus pagaminimas kainuoja labai pigiai, 2-3 pensai. Visi kitas reikalas su lietuviškais laikrašciais. Tiražas vos keli simtai egzemplių, pagaminimo kaštai maža kuo skiriasi nuo australiškųjų, todėl vieno egzempliaus kaina gaunasi gana aukšta ir tai dar jokiū būdu neapmoka gamybos išlaidų.

Ir vis dėl to, ar australiškas laikraštis gali atstoti lietuviui lietuviškąjį laikraštį? Deja, tokio laikraščio anglų kalba mes nežinome. Angliškuose laikraščiuose galima rasti žinių iš pasaulinės politikos, galima rasti daug ką gera paskaityti, bet

ne viename australiškame laikraštyje negalima rasti ko nors apie mūsų vejamą kovą už Lietuvos laisvę.

apie lietuvių gyvenimą visame pasaulyje, apie mūsų Tėvynės vargus ir rūpesčius ir, pagaliau, apie mūsų pačių gyvenimą Australijoje. Joks australiškas laikraštis apie tai nieko nerašo, išskyrus gal vieną kitą atvejį, kai mūsų menininkai pasistengia supažindinti australiškąją visuomenę su mūsų tautiniu menu, arba vieną kitą, kad ir rečiau, kriminalinį atvejį, kurį, paprastai, stengiasi dar išpūsti, štai dėl ko australiškas laikraštis niekada negali atstoti lietuviui/savojo laikraščio, žinoma, tokiam lietuviui, kurio sieloje dar neužgeso meilė savai Tėvynei, savai kultūrai, kalbai, menui ir t.t. Visa tai gali duoti tik lietuviškas laikraštis.

Tenka taip pat dažnai nugirsti (daugiausia iš tų, kurie lietuviškų laikraščių neskaityti), kad lietuviškų laikraščių leidėjai daro didelį "biznį", atseit, pasipelnina. Tokių nuomonių, labai galima, tenka kartais girdėti ne tik iš tų, kurie "kultūrinę" veiklą atlieka baruose, bet ir su akademinio išsilavinimu tautiečių. Mūsų atsakymas čia būtų labai paprastas: ponai, pabandykite išleisti bent keletą laikraščio numerių ir jūs patys įsitikinsite, kiek "uždirbate".

Šiandien niekas jau nedrįs kaltinti nei dr. J. Basanavičiaus, nei dr. Vinco Kudirkos, kad jie su "Aušra" ar "Var-

pu" darė "biznį". O tada juk ir jie tuo pat buvo kaltinami, daugelis jų šalinosi, nesidėjo į bendrą darbą, nepalaikė lietuviškos, vos gimstančios spaudos. Ir tai darė, dažnai patriotizmo vardu, kaip kartais atsitinka ir šiandien.

Istorija tačiau parodė, kad tik lietuviška spauda prikėlė Lietuvą gyventi. Istorija ateityje taip pat parodys, kad tik šiandieninė lietuviška spauda išlaikė tarp lietuvių visame pasaulyje tamprų ryšį ir nedavė išblėsti lietuviškajai sąmonei. Tik lietuviškoji spauda palaiko gyvą Lietuvos mūmę ir vadovauja kovai už jos laisvę. Neliks lietuviškos spaudos — neliks lietuvių.

Naujųjų Metų įžangoje mes kviečiame visus lietuvius gausiai prumeruoti ir visais būdais palaikyti lietuviškąją spaudą. Australijos lietuvių spauda labai negausi, turime vos du laikraščius, kuriuos išlaikyti yra visų pareiga. Turime atsiminti, kad jų leidėjai aukojai labai daug darbo jiems išlaikyti ir kad negalima vien tik ant jų pečių sukrauti tą vos, pakeliamą naštą.

Tik suburtomis jėgomis atliksime didelius darbus.

KARO BELAISVIAI BUS PALEISTI

Indijos sargybos Korėjoje, kurių žinioje yra karo belaisviai, perduoda visus nenorinčius grįžti į savo kilmės vietas belaisvių sąjungininkams sausio 20 dieną naktį. Indijos sargybų vadovybė, palaikoma komunistų, siūlė karo belaisvių dar nepaleisti, o laikyti juos tol, kol taikos konferencija išspręs Korėjos taikos reikalą, nors tokio sprendimo vargiai pasiseks sulaukti. Tačiau UNO karo vadovybė atsakė, kad visi karo belaisviai bus paleisti sausio 22 dieną.

14.000 kiniečių tuoj pat išvyks į Formozą ir prisijungs prie tautinės Kinijos armijos. Apie 8.000 siaurės korėjiečių tur būt taip pat prisijungs prie Pietų Korėjos armijos.

Iš komunistų karo belaisvės nenorinčių grįžti į namus atsirado 22 amerikiečiai, 1 anglas ir apie 350 pietų korėjiečių.

Baiminamasi, kad karo belaisvių paleidus ir nesusitarant dėl Korėjos suvienijimo konferencijos, komunistai gali vėl pradėti karo veiksmus. Iš antros pusės, Pietų Korėjos prezidentas Dr. Rhee pareiškė, kad jo paliaubų terminas baigiasi balandžio 23 dieną ir jeigu iki to laiko Korėjos problema nebus išspręsta, tai jis pasiūlys laisvas veiksmo rankas. Kitaip sakant, gali pradėti karą, kad suvienytą Korėją.

NESKLANDUS PASIRUŠIMAI KETURIŲ DIDŽIŲJU KONFERENCIJAI

Berlyne jau dvi savaitės vyksta keturių didžiųjų atstovų pasitarimai, kur ir kaip turi įvykti keturių didžiųjų užs. reikalų ministerių konferencija, kuri prasidės sausio 25 dieną. Kol kas dar nepavyko susitarti net dėl namo, kuriame tokia konferencija turėtų įvykti. Spauda jau dabar pradeda abejoti dėl būsimos konferencijos pasisekimo, nes jeigu nesusitariama net dėl pačios procedūros, tai kaip galės būti išspręsti pasaulinio mąsto klausimai. Pagal Rytų Vokietijos min. pirmininko Grotewohl pranešimą, konferencija turės svarstyti Vokietijos suvienijimo klausimą, Austrijos taikos sutartį, komunistinės Kinijos pripažinimo klausimą ir USA ir Sov. Rusijos atominio bendradarbiavimo klausimą.

JAV-bių ir Anglijos valdžios pareigūnai jau dabar pareiškė, kad Vokietijoje gali būti suvienyta tik laisvais rinkimais, pravestais visose zonose, o Austrijos okupacija turi būti baigta ir ji turi būti visiškai nepriklausoma.

Jugoslavijos diktatoriaus marš. Tito pašalino iš komunistų partijos viceprezidentą Milovan Djilas už tai, kad jis atvirai komunistų partijos spaudoje kritikavo dabartinį režimą ir reikalavo daugiau laisvės. Jis apkaltintas nukrypimu nuo partijos linijos reformizmu ir revizionizmu.

LIETUVA VEL BUS LAISVA

Per "Am Balsą" ir kitus radijus perskaityti visos eilės JAV įtakingų senatorių ALTai įteikti pareiškimai Lietuvos bylos reikalui. Visuose juose reiskiamas tvirtas ir nepalaužiamas įsitikinimas, kad Lietuva ir vėl bus laisva. Džiaugiamasi nepalaužiamą lietuvių tautos dvasia ir jos atsparumu okupantams. Senatorius Lehmanas, nuosirdžiai atjautes tragiskus įvykius mūsų tėvynėje, kartu įspėja amerikiečius, kad jie niekadus neprivalo užmiršti savo pareigų lietuvių tautai. Amerikos lenkų organizacija "The American Order of General Pulaski" Mineoloj, L.L. priėmė rezoliuciją, kurią išsiuntinėjo JAV įstaigoms ir kongreso nariams. Ordinas, griežtai pasisakęs prieš komunistus, pareikalavo, kad į Jungt. Tautas būtų priimtos Italija, Ispanija, Laisvoji Airija, laisvieji lenkai, čekai, lietuviai, estai ir kt. Organizacijos pirmininku išrinktas pulk. B.T. Anuskewicz.

AUSTRALIJA PRADEDA KOVĄ SU NEMORALIA LITERATURA

Pietų Australijos parlamente svarstomas įstatymo projektas, pagal kurį turėtų būti uždrausta spausdinti ir įgabenti visokios rūšies antimoralinė literatūra. Ta proga referentas nurodė, kad per metus visoje Australijoje parduodama apie 60 milijonų egzemplių visokios rūšies antimoralios literatūros, tarpie ir "komikų", už apie £2,4 milijono. Tokia literatūra demoralizuoja jaunuo menę ir veda visą tautą prie išsigimimo.

Biznieriai, kurie leisdami ir platindami tokią literatūrą susikrauna milijonus, šaukia, kad bus varžoma spaudos laisvė, visai negalvodami, kad tokios rūšies "laisvė" nuves tautą ne tik į nelaisvę, bet ir į išnykimą, nes ji nebus pajėgi išlaikyti konkurenciją su kitomis tautomis.

FINANSŲ MINISTERIŲ KONFERENCIJA BAIGES

Britų tautų finansų ministerių konferencija Sydnėje baigėsi sausio 15 dieną. Išleistame komunikate sakoma, kad dolerių trūkumas nenumatomas greitai laiku pašalinti ir todėl reikia, kad visos Britų tautos kiek galima daugiau eksportuotų į tuos kraštus, kurių valiutos paremtos doleriu. Tai vienintelė priemonė uždirbti dolerius. Be to, neoficialiai buvo pasikeista nuomonės, kad visos tos tautos, kurių valiuta paremta sterlingu, daugiau prekiautų tarpusavyje, vengdamos pirkti iš dolerio kraštų. Kaip pavyzdys buvo nurodyta Indija, kuri kviečius pirkto USA, tuo tarpu Australija turinti perteklių kviečių.

Apskritai, pati konferencija neatnešė nieko nauja.

"LĖKSTES" VIRSUM AUSTRALIJO

Iš įvairių vietovių skelbiama, kad matę Australijoje "skraidančias lėkstes". Daugeliu atvejų buvo išaiškinta, kad tai buvę grynai atmosferiniai reiškiniai, sudarę "lėkštės" iliuzijas. Kai kuriose vietose sudaryti specialūs komitetai iš mokslininkų tyrinėti tų lėkščių paslaptį.

PRANESAMA APIE MOLOTOVO LI-GA

Spauda praneša, kad Sov. Sąjungos užs. reikalų ministeris Molotovas susirgo širdies liga ir yra gydomas trijų specialistų. Dėl tos priežasties jis negalės dalyvauti ir keturių didžiųjų konferencijoje Berlyne, o jį pakeis pavad. Gromyko.

Spauda jau anksčiau rašė, kad Beriją nugalėjus Malenkovas dabar veda aršią kovą su Molotovu, kuris vienintelis šiuo metu galis Malenkovą nukonkuruoti. Galimas dalykas, kad "širdies" specialistai, pakviesti iš NKVD "klinikių", taip vargšą Molotovą pagydys, kad tas paseks mokytojo pėdomis...

Trumpai

* Praėjusiais metais į Australiją atvyko 8.500 vokiečių imigrantų, šiais metais numatoma įvežti apie 15.000.

* Sausio 10 dieną iš Romos išskridęs keleivinis lėktuvas virš Viduržemio jūros užsidėgė ir nukrito. Žuvo 35 keleiviai. Spėjama, kad buvo įvykdytas sabotazas.

* Norvegų pakrančių sargybos areštavo Sovietų žvejybos laivą, kuris įplaukė į teritorinius vandenius, matomai šnipinėjimo tikslais.

* Kanados darbo ministerija praneša, kad vieno mėnesio bėgyje numatomas bedarbių padidėjimas Kanadoje apie 500.000 žmonių.

* JAV-bėse šiuo metu jau esama virš 2 mil. bedarbių ir tas skaičius nuolat auga. Bijomasi, kad gali prasidėti masinė bedarbė.

* Danijos didžiausias ir naujausias prekybinis laivas, 19.000 tonų, savo pirmoje kelionėje į Meksiką Šiaurės jūroje užplaukė ant minos ir buvo apgadintas. Jis buvo nuvilktas į uostą remontui.

* Vakarų Vokietijos vyriausybė įrengė padovanojo Jungtinių Tautų karo vadovybei Korėjoje modernią laukų ligoninę. Keturi gydytojai ir gail. seserys taip pat išvyko į Korėją ligoninės aptarnavimui.

* Tarptautinis bankas numato paskirti Japonijai paskolą 60 mil. dolerių sumoje. Ši paskola skiriama sustiprinti Japonijos ūkį.

* Javos saloje išsiveržė ugniakalnis. Pavojus grėsia daugeliui kaimų. Gyventojai skubiai evakuojami. Yra ketetas aukų.

* Trys rusai valdininkai, kurie atvyko dirbti į Sovietų ambasada Čanberroje, atsuko nugaras ir užtrenkė duris žurnalistams ir fotografams, kurie norėjo juos pamatyti ir nufotografuoti sustojus laivui Fremantle (W.A.) Savo žmonių visai neparodė, matyt, pirmiau norėdami jas apgresti nupirktais Australijoje drabužiais, kaip tai buvo Lietuvoje ir kitur.

* Prez. Eisenhoweris patiekė Kongresui įstatymo projektą, pagal kurį bus atimama pilietybė iš tų asmenų, kurie priklauso organizacijoms, siekiančioms nuversti esamąją tvarką.

36 metų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį minint 16 vasario progą

ADELAIDĖS LIETUVIŲ TEATRO MYLĖTOJŲ GRUPĖ

š. m. vasario mėn. 12 dieną, 8 val. vakaro
AUSTRALIA HALL
Angas str.
VAIDINA
Sofijos Kymantaitės — Čiurlionienės
4 veiksmų dramą

"AUŠROS SŪNŪS"

Režisierius: P. Rūtenis
Dailininkas: A. Rūkštelė
Vaidina:
E. Dainienė, D. Mackialienė, V. Marcinkonytė, B. Česna, L. Gerulaitis, J. Neverauskas, P. Rūtenis, J. Venslovavičius.
Rež. padėjėjas: B. Mackiala.

Bilietai po 5, 4 ir 3 šilingus gaudami sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje ir vaidinimo dieną prie įėjimo.

ARGENTINA

Iš lietuvių gyvenimo.

Per pabaltiečių sportininkų susitikimą gruodžio 20 d. didžiausią taure laimėjo latviai, antrą — lietuviai, o trečioji įteikta estams. "Kovui" padovanota Dr. A. Kairelio Lietuvos vėliavą pašventino kun. Dr. A. Kleiva.

* **Plėšikai**, pasinaudodami buv. Argentinos konsulo Lietuvai A. Barsančio automobiliu, ginkluoti kulkosvaidžiu, užpuolė vienos skerdyklos kasininkus, bet pinigų nesusipėjo pagrobti. Policija visus tris plėšikus suėmė.

* **Uolus SLA veikėjas J. Sereika** už pavyzdingą darbą Fordo kompanijoje Buenos Aires mieste apdovanotas aukso medaliu.

* **Kaunietis M. Feige** atvyko per Aziją ir JAV į Argentina ir ten įkūrė audimo fabriką. Feige pranešėja lietuvių spaudą ir gražiai mini Lietuvą, nors ir būdamas sveimtautis.

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTYBĖS

Amerikos lietuvių veikėja A. Devenienė Tarptautinės Valstiečių Sąjungos konferencijoje New Yorke pasakė 2 kalbas. Ji yra minimosios sąjungos vicepirmininkė. L. Valstiečių Liaudininkų Sąjunga šiai organizacijai priklauso nuo 1922 m. Savo kalbose suvažiavusiems visų kraštų valstiečių atstovams ir amerikiečių ūkininkų organizacijų vadams nupasakojo, kaip bolševikai pagrobė Pabaltijo valstybes, griaua šeimą, bažnyčią, Lietuvos ūkį. Tačiau lietuviai komunizmo kratosi kaip įmanydami.

Konferencija proklamavo savo vienybę su pavergtaisiais ir pažadėjo jiems padėti laisvės kovoje. Kaip A. Devenienė pastebėjo per Am Balsą,

šiuo metu Lietuvos klausimas smarkiai išjudintas.

Prie jo suaktualinimo ypač daug prisidėjo Kersteno rezoliucija ir jo komiteto tyrinėjimai. Visur spaudoje daug ir plačiai apie tai rašoma. Visi rūpinasi, kad pasaulis žinotų, kokia klasta mūsų kraštas buvo prijungtas prie Rusijos. Jei Lietuvos byla svarstoma JAV kongresas, tai yra vienas iš stipriausių žygių mūsų išlaisvinimui.

Prisimena kenčiančius pavergimą

Amerikos lietuvių spauda pabrėžia, kad tuo metu, kai iš JAV milijonai siuntinių pasklido po visą pasaulį, deja, nei dovanos, nei pasveikinimai negalėjo pasiekti mūsų brolių bei seserų pavergtoje tėvynėje ir Sibiro ištėrime.

* **Dr. M. Alseikaitė — Gimbutienė** gruodžio 28-30 d. dalyvavo ir aktyviai reikėsi New Yorke posėdžiausiam metiniame American Institute of Archeology kongrese.

* **Bostono piliečių klubas** savo metiniame susirinkime BALFui remti pasakė 500 dol. auką.

* **New Yorko Liet. Dailininkų Sąjunga**, pirmininkaujama amerikiečio dail. V. Vitkaus,

suruošė apžvalginę dailės parodą. Be Vitkaus, kalbas pasakė garbės komiteto nariai gen. kons. J. Budrys, kun. N. Pakalnis ir LB pirminkas J. Šlepetys. Parodoje dalyvavo 11 dailininkų, kurie išstatė per 50 kūrinių.

* **Komp. J. Gruodžio ir St. Šimkaus mirties metinės paminėtos gražiu koncertu.**

Tai buvo viena iš gražiausių kultūrinių pramogų New Yorke. Jai

vadovavo J. Tysliava. Minėjimo programą pradėjo savo žodžiu komp. J. Žilevičius. Gruodžio sonatą smuikui ir fortepionui atliko smuik. T. Katz ir pian. J. Rajauskaitė-Sušienė. Šis veikalas New Yorke buvo atliktas pirmą kartą, ir tą faktą gražiai įvertino "New York Times" ir "Tribune" muzikos skyriuose. Per koncertą gražiai užsirekomendavo dain. L. Jodytė-Mathews, V. Jonuškaitė. Ta proga susirinkusieji buvo supažindinti su visa eile rečiau girdimų minimų kompozitorių kūrinių. Prie jų dainų išgarsinimo ypač daug prisidėjo kaip leidėjas Ksaveras Strumskis, kuris tik vieno Šimkaus yra išleidęs apie 50 dainų.

KOLUMBIJA

Lietuviai dėstytojai.

Čia valstybinio Bogotos u-to modynųjų kalbų ir filosofijos dėstytojas yra Dr. A. Liaugminas, o Dr. A. Kimsa dėsto matematiką.

URUGVAJUS

Urugvajun neseniai paskirtas naujas D. Britanijos ambasadorius Lingeman ir JAV ambasadorius Dempster McIntosh

padarė vizitus Lietuvos pasiuntiniui ir įgaliotam ministeriui Pietų Amerikos Valstybėms Dr. K. Grauziniui, kuris vėliau juos revizitavo, ta proga plačiau painformuodamas apie Lietuvos tragediją.

* **JAV užs. reikalų ministeriui J. F. Dulles** už jo žygius Lietuvos laisvės bylai pareikšta telegramomis ir laiškais nuoširdi padėka iš Urugvajaus, Argentinos, Brazilijos.

LAISVOJO PASAULIO SPAUDOJE

Didėja susidomėjimas Pabaltijo kraštų likimu.

Pabaltijo kraštų likiminiai klausimai pasaulio politiniuose sluoksniuose ir Vakarų spaudoje imti pastaruoju laiku vis dažniau linkniuoti. Akstiną tam davė JAV kongreso sudaryto Pabaltijo pavergimui tirti komiteto besiplečiantis veikla, kurios aidas girdimas visame Vakarų pasaulyje. Toliau — JAV prezid. Eisenhowerio pakartotiniai aiškūs pasisakymai pavergtųjų kraštų klausimais, JAV užs. reik. min. Dulles, buv. prezid. Hooverio ir eilės kitų žymių valstybininkų bei politikų tiesūs ir be kompromisų pareiškimai dėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės, dėl tų tautų neginėtinis teisės gyventi savarankiškai, nepriklausomai — visa tai išjudino pasaulio politinę sąžinę Pabaltijo tautų laisvei ginti. Kaip svarbus yra toks nusistatymas, ypač ryšium su besitartinčiais pasitarimais Berlyne, nėra ko ir aiškinti. Nors Berlyno konferencijos darbotvarkėje Pabaltijo klausimas tiesioginiai greičiausiai nefigūruos, vis dėlto labai svarbu, kad Kremliaus atstovai sės prie stalo iš anksto žinodami, jog Vakarai jokiais sąlygomis nesutiks Pabaltijo kraštų užgrobumo pripažinti legaliu. Kaip būdingą pavyzdį galima pažymėti kad ir amerikiečių "Daily News" gruodžio 19 d. įspėjimą, kas ištinka tuos, kurie mėgina pataikauti Sovietams: Latvija, Lietuva, Estija ir Lenkija su kt. mėgimo susibičiulianti su bolševikais. Bet koks likimas ištiko jas ir kt. nelaimingus Europos pietryčių kraštus? Dar nespėjus nuddžiūti sutarčių rašalui, sovietinė meška jas pasiglemžė. Dienraštis įspėja, kad sudarytas su Sovietais susitarimas nėra verta nė to rašalo, kuriuo jis pasirašomas.

Is LKF suvaziavimo

LKF Australijos Apygardos Valdybos pirmininko Vyt. Zemkalnio žodis, pasakytas LKF suvažiavime 1953.XII.29d.

Gerbiamosios ir gerbiamieji IV-jo LKF suvažiavimo dalyviai, atstovai ir svečiai,

Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas 1949 m. birželio 1 d. nutarė ir paskelbė:

1). Lietuvių tauta sava tautine kultūra, visuotinei žmonių giminės pažangai, bendradarbiauja su kitomis tautomis ir vykdo laisvo žmogaus pašaukimą.

2). Tautinė kultūra yra kelias į tarptautinį pripažinimą ir bendradarbiavimą.

3). Apreiškdamą tautos genijų, tautinė kultūra įneša savaimingą indelį į visuotinius žmonių giminės laimėjimus.

4). Kiekvieno lietuvių pareiga sudaryti sąlygas tautinei kultūrai. Šiais 1953 metais Lietuvybės Išlaisvymo Taryba paskelbė spaudoje, kad jau pats laikas pribrendęs organizuoti LKF. LKF, kaip jau visi gerai žinome, yra įkurtas ir organizuojamas nuo Lietuvių Tremtinių Rašytojų D-jos suvažiavimo dienos, t.y. nuo 1947 m. liepos 11 ir 12 dienų Augsburgėje.

LKF yra organizacija lietuvių kultūrai ugdyti, ir ji apima sekančias pagrindines sritis:

a). skatina lietuvių švietimą, mokslą, meną ir spaudą;

b) steigia arba remia tam tikslui reikalingas mokslo arba meno įstaigas;

c). leidžia bei

platina lietuvių laikraščius ir lietuvių mokslininkų bei menininkų kūrinius;

d) medžiagiškai

remia visų kultūros sričių lietuvių kūrėjų darbą. LKF be savo tiesioginio uždavinio telkti lėšas mūsų kultūrai ugdyti, ryžtasi sutelkti pasaulio lietuvių kultūros darbu.

LKF imasi uždavinio sutelkti visokių srovių ir konfesijų lietuvių kultūrai ugdyti ir plėsti. Kuriamame krašte, kuriame varge besirastų lietuviai, jis turi būti sujungtas mūsų kultūrinio tikslo valia: telkti lietuvių kultūros darbu gausias mūsų tautos kultūrininkų mases neatidedamam ir mums labai svarbiam kultūros ugdymui.

Kūrybinis išsivijimo impulsas, kuris čia, laiks nuo laiko sužiba visu savo blizgesiu, atsiranda iš atsivežtos mairšelfuose ar vokišose Lietuvos žemės saujelės ar sudžiovintų gėlių, kuriose dar nespėjo išspinduliuoti mūsų tėvynės galvijų energija. Bet ji senka, nes trūksta jai papildyti tų elementų, kurie ją dažnai formuoja ten... anapus. Tačiau gajos tautos savisaugos instinktas mums diktuoja: rinkite po platųjį pasaulį išmėtytą Lietuvos materialinį ir dvasinį turtą. Jei sugebėsite jį surinkti ir apsaugoti nuo prazūties, juo pasinaudosite dar labai daug metų. Tą uždavinį galės atlikti tikrai laisvi, tikra to žodžio prasme, žmonės; laisvi nuo politikos ir partinių rėmų, kuriems rūpės tik vien Lietuvos menas ir mokslas, tie stiprūs sąjungininkai, kurie kultūriškai formuoja žmogų, šeimą, valstybę ir veda visą žmonių į šviesesnį rytojų. Veik visa mūsų išsivija šiandien yra įsikūrusi anglo-saksų kraštuose ir tuo būdu atsidūrė didelės įtakos orbitoje tos galingos ūkinės, militarinės ir politinės Amerikos. Toji įtaka apima beveik jau visą pasaulį šiaip uždan-

gos. Toji įtaka mus, bent tuo tarpu, palietė vien tik praktine puse, ir tas suprantama: esame svetimame krašte. Nesant tikriems dėl mūsų ateities svetimoje žemėje, mūsų savisaugos instinktas deda visas pastangas tvirtai įsikurti svetimame krašte, o jau tvirtai įsikūrus sutapti su tuo kraštu paliekant vien romantišką nusiteikimą savo buvusiai tėvynei.

Lietuva, kad ir kaip naikinama Rytų bei Vakarų galiūnų, vis dėl to išugdė visiškai subrendusią savo lietuviškai vakarietišką kultūrą. Per slavų ir germanų galvas vakarų ir pietų kultūros skriste skrido Lietuon ir čia kumatinų, geofizinių ir psichologinių savybių paveiktas, duodavo puikių naujos kultūros atmainų, kurie savo keliu įnešė į bendrąjį pasaulio kultūros lobyną ir savo svarią lietuvišką duoklę. Šiandien neturime jokių galimybių patikrinti ir sužinoti ką pozityvaus ta prasme nuveikė ir kur link eina šių dienų Lietuva. Mes esame už tėvynės ribų ir dar taip toli... Be Lietuvos mūsų kultūros augimas išsivijoje yra panašus į pamažu vystantį augalą.

Mes vegetuojame ir dedame pastangas išsifaikyti iki Prisiikėlimo.

Antra, sekant mūsų tautos tradicijas, stengiamės absorbuoti tikruosius kultūros žiedus, kurių neabejotinai turi ir mūsų nesuprasti, mus priglaudusieji anglo-saksai. Pažinę anglo-saksiską kultūrą praturtinsime tuo pačiu, gal jau ir ne taip toliuogi ateity, ir savo tolimesnį Lietuvos kultūros brandinimą. Nuolatinis ieškojimas tiesos rūpesčiai ir kultūrinių sulčių apytaka mūsų tautos organizme yra laidas mūsų tautinei gyvybei išlaikyti. Gyvename didelėje tautinių kultūrų susimaišymo gadyknėje — mes esame perinamoje stadijoje į kažkokį atgimimą, renesansą. Ir kiek tame procese pasirodysime aktyviais dalyviais, t.y. kiek prisidėsime savo kultūriniais tautiniais elementais paveikti kitus to paties proceso dalyvius, tiek laimėsime savo tautai tam procesui užsibaigus.

Todėl įvertindami savo nuveiktus darbus ir statydami gaires tolimesnei LKF veiklai, turime apsispręsti dėl sekančių svarbių mūsų tautai problemų:

1). Dėti visas pastangas įsisąmoninti savo tautos kultūrą.

2). Placinti savąją spaudą.

3). Svetimas kultūras veikti savąja.

4). Stengtis susipažinti su tų kraštų kultūra, kuriuose gyvename.

5). Krauti ir materialinį turtą, FONDĄ, atseit krauti kinetinę energiją, kuri dabar, svetur, o vėliau Lietuvoje, pavirstų į potencialinę energiją ir sukeltų iki puikaus žydėjimo mūsų tautos kultūros atžalyną.

Štai tie pagrindiniai uždaviniai, kuriuos turėtume puoselėti savo gyvenime svetur nesusaldę savo širdžių materialiniame gerbūvyje.

Tuo ir baigių šį savo trumpą įžangos žodį Ketvirtajam LKF Suvažiavimui Australijoje. Ką konkrečiau esame visi nudirbę, sužinosime vėliau iš pranešimų.

Šiuo žodžiu taip pat baigių ir savo LKF A. A. V-bos pirmininko darbą, nuo šios valandos perleisdamas savo pareigas Suvažiavimui.

A. Rūkštelė

Sumaisytos savokos

(tąsa iš pr. AL numerio)

Filosofas Kirkegaard, kaipo fil. Hegelio priešingybė, skelbė, kad kiekvienas žmogus pradiniai planuotas turi būti sau. Jū šūkis — pasirink, daryk suolį, būk laisvas — atgarsį rado paskutiniojo Pasaulinio Karo metu Prancūzijoje. Individualizmui, kaipo sąjūdžiui, liniją nustatė ir filosofiją nusakė Jean-Paul Sartre, paryžietis. Šis sąjūdis tapo žinomas existentialismo vardu. To sąjūdžio pasekėjų yra ir Australijoje.

Dabar, tikiu, išryškėjo R.M. "individas" ir jaunosios ar "dingusios" kartos noras semtis naujų, jaunam "individui" artimesnių idėjų. Idėjų ateinančių tik iš Vakarų. O tik ką paminėtos idėjos yra naujausios. Suprantama, pažinti tas idėjas reikia, nes kiekvienas pažinimas išplaukia iš žmogaus noro žinoti. Kitas reikalas jas pasisavinti. Pirm negu ką naujo pasisavinti, reikia mokėti pažinti ir skirti ver-

tybes. Kad, kartais už didelę kainą, vietoje brangakmenio, nepakliūtų šukės gabalas. Kad šie mano tvirtinimai nėra lauziami iš piršto, R. M. pamatys vėliau, galimas dalykas, ir supras jų teisingumą.

Matome, kad "individui" Lietuva su savo idėjomis (o apie idealus net neprasitaria) yra "senesnis" kartos Lietuva. Lietuva, kurioje nebuvo auklėjamas R. M. globojamas "individas". Užtat senesnioji karta negali būti pavyzdžiu, kuriuo galėtų pasekti R. M. ir jo "individas". Joki būdu ne. "Individo" dvasiai iš viso yra tolimas reikalas kuo nors sekti, imti pavyzdžius ar tobulėti vardan visuomenės ir jos gerbūvio.

Nenuostabu, kad R.M., kalbėdamas jo pramanytos "dingusios" kartos (tokios kartos iš viso nėra ir

Lietuviai pavergtoje tėvynėje verčiami minėti ne tik dar carų įvykdyto Ukrainos pavergimo 300 metų sukaktį, bet ir Kapsuko "valdžios" 35 m. "jubilių".

Vilniaus radijas tam reikalui p. m. gruodžio 16 d. paskyrė net žymią dalį savo transliacijų. Būdinga, kad tiek tą dieną, tiek per gruodžio 23 d. transliaciją bolševikai atvirai prisipažino: "tik 1940 metais, TS lemiamos pagalbos dėka, ši kova pasibaigė galutine pergale — tarybinės santvarkos Lietuvoje atkūrimu." Taigi, dabar jau atvirai pripažįstama, jog be tos "lemiamos pagalbos", iš tikro pasireiškusios Sovietų šarvuotais ir durtuvais, bolševikinė santvarka Lietuvoje niekada nebūtų buvusi įvesta. Ir pirmą kartą bolševikinę okupantų primestą Kapsuko "valdžią" iš Lietuvos išgijo ne kokie nors "Vakarų imperialistai", bet tie patys lietuviai, savanoriai, kariai ir partizanai, kurie veik plikomis rankomis įveikė kur kas geriau ginkluotą priešą.

Iš sovietinės spaudos ir Vilniaus radijo pranešimų matyti, kad bolševikams niekaip nepavyksta sukomplektuoti reikalingų kadru žemės ūkiui pakelti,

nors jie gaudomi valdžios įstaigų ir policijos pagal anksčiau sudarytus kūrėjų sąrašus. Tą nesėkmę pripažįsta ir patys bolševikai. Vilniaus radijo gruodžio 20 d. pranešimu, Lietuvos kūrėjų 8-sis plenumas teisiog mobilizaciniu būdu įsakė, kad dar šiemet būtų atrinkta ir pasiūsta iš įvairių žinybų ir MTS 100 inžinierių, mechanikų ir 150 technikų, 1000 kolūkiams aptarnauti 700 agronomų ir zootechnikų su aukštesniu ir viduriniu mokslu ir 700 agronomų su 200 technikų turi būti taip, kad kiekvienu metu galėtų būti pasiūsti kur reikiant susidariusioms spragoms užkšti. Plenumas konstatavo, kad "atrinkimas ir pasiūstimas specialistų" į kaimą vyksta labai lėtai — ir "tam reikia užkirsti kelią".

Visuotinis Lietuvos kūrėjų 8-sis suvažiavimas

numatytas susaukti 1954 m. vas. 10 d. Kad mūsų tautiečiai negalvotų apie Sibirį taip pikta, į Vilnių, Kauną, Šaulius, Klaipėdą ir kitur buvo pasiūstas jų "šviesti" dar pilietinio karo metais susikūrus bolševikinis Novosibirsko liaudies ir šokių ansamblis, kuris savo programomis "atskleidė nuostabų Sibiro grožį"...

Bolševikų radijai giriasi, kad Lietuvoje gaminama visa eilė "naujų medicinos preparatų", tarp jų ir insulinas. Klaipėdos konservų fabrikose — "šprotai, silkelės lydeka tomate ir kitos konservų rūšys", tik visa bėda, kad lietuviams tenka garbė jas pagaminti, bet ne valgyti: jos, kaip ir kitos lietuviškosios gėrybės, atsidėkiojant okupantams už Stalino konstituciją, siunčiamos į broliškasias respublikas. Vaikams bolševikinti pradėtas leisti žurnalas "Genys", taip pat išleistas "Tarybinio Mokytojo" pirmas numeris. Lietuvis Saunoris supylė visus maskolius su "broliškų respublikų" meisteriais ir pasidarė visos Sov. Sąjungos stalo teniso meisteriu.

Už "savanorišką" įjungimą Latvijos į Sov. Sąjungą ir kt. panašius "nuopelnus" Pabaltijy Višinskis ryšium su 70 m. gimimo sukaktim apdovanotas Lenino ordinu.

Lietuvoje Lenino ordinu už "neprikaištingą darbą" apdovanoti "lietuviai" Solovjov, dirbęs valst. draudimo valdyboje, ir Vilniaus geležinkelių skyriaus tarnautojas Čekopševas. Panašiais medaliais

apdovanota ir visa eilė kitų "lietuvių". Būdinga, jog

ir reikalavime Berijai su jo draugais "griežtos bausmės" pasiūlymė jo taip pat daugiausia rusai,

o iš lietuvių — tik vienas Kaunas, kaip politechnikos instituto Kaune dir. Barčiauskas, Klaipėdos komunistas Jankauskas ir kt. Gruodžio 24 d. per Vilniaus radiją buvo paskelbtas pranešimas, kad Berija su faktiškai išskėlusiu gydytoju aferą į viršų buv. saugumo min. Merkulovu ir kt. pripažinti kaltais ir sušaudyti. Teismas trukęs nuo gruodžio 18 iki 23 d. Posėdžiai vyko uždarois durimis, be jokios apeliacijos ir sprendimai buvo įvykdyti tuoj pat. Visi kaltinamieji, tarp jų ir Lietuvos duobkasy Dekanozovas, buvo apšaukti didžiausiais išdaviškais ir niekšais. Iš teismo eigos ir marš. Konievo paskyrimo teismo pirminku užs. spauda daro išvadą, kad dabar raud. armija "atsiskaitė" saugumui už Tuchačevskio bylą ir ankstesnius valymus.

Lietuvos darbo žmonės kiekviena proga stengiamasi išnaudoti,

kad didintų vis smunkantį darbo našumą ir "savarankiškai" stotų į visokias soc. lenktynes. Taip darbo našumas keltamas, tuo pačiu sau mažinant uždarbį, gegužės 1-sios dienos, spalio revoliucijos, "savanoriško įsijungimo" į Sovietų Sąjungą, Naujųjų Metų ir kitokiomis progomis. Paskiausia visa eilė įmonių ir pirmūnų buvo įpareigoti

"pakelti darbo našumą" Berijos ir kitų nugalabinimo proga,

taip pat Lietuvos kūrėjų 8-jo suvažiavimo garbei... Klaipėdos uosto įrengimų gamyklas kolektyvus ta intensija Toliųjų Rytų uostų užsakymu pagamino 9 elektrines gerves.

* Vilniaus dailės muziejuje atidaryta bolševikinės dailės kūrinių paroda, kurioje išstatyta per 500 įvairių dailės kūrinių.

Bolševikai ypač giria Gračiovo "Klaipėdos išvadavimą", Svažo "Gyulininkystės fermą" ir pan. Kad lietuviai istorikai, beaiškindami 1831 ir 1863 metų sukilimus Lietuvoje, "nepaklystų", pranešimo apie tai visiems susirinkusiems mokslininkams, taip pat gud "svečiams" buvo pakviestas Noipokojavas. J. Žiugžda tegalėjo jam tik pritari savo parnešime. Subolševikintas ir Kauno gubernijos sukilėlių vadas A. Mackevičius, kuris 1863 metų gruodžio 28 d. buvo pakartas Kaune.

* Gruodžio 30 dieną "Tiesos" vedamasis skelbia, kad

šiuo metu politinėse mokyklose ir įvairiuose rateliuose eina "mokslus" apie 80.000 komunistų ir nepartinių, kuriems net ir po tokių akademijų vis dar neaišku, kaip pataikyti į partijos liniją. Vilniuje Žvėryno pakraštyje patatytas "kolūkinis kadru paruošimo kombinatas", kuriame "naujų žmonių fabriku" turės pereiti apie 500 kolūkių pirminkų, brigadininkų ir kt. Į Lietuvos MTS šviesti pagal "priešakinę tarybinę techniką" atsiūsta 20 specialistų iš Leningrado, paskui kuriuos atvyksta nauja jau žymiai didesnė "inžinierių — technikų darbuotojų grupė", o po šios, atsilikusių lietuvių "šviesti" bus atsiūsta "dar didesnė" — ir taip kartosis žaiana be galo.

* LTSR Aukščiausios Tarybos prezidento įsakymu E. M. Bilevičius paskirtas Maisto prekybos pramonės ministru.

* Dabar kiekvieną rytą Vilniaus radijo stotis dirba jau dviem bangomis: 451, 1 m ir 216 m. Banga 216 m nuo 9,30 val. išjungama ir toliau naudojama kominformo transliacijoms. Banga 363 m, kuria anksčiau naudojosi Vilnius, dabar pertransliuoja vieną Maskvos programą.

* Smarid aundra su perkūnija nusiautė Werribee sritį, Victorijoje, padarydama ypatingai daug nuostolių sodams ir daržams. Per 75 minutes iškrito 7 coliai lietaus. Prigėrė daug naminių paukščių ir kitų smulkesnių gyvulių. Nuostoliai vertinami apie \$225.000

Del Tautos Fondo apyskaitos

ATSAKYMAS p. (J) DEL TAUTOS FONDO ABEJOTINOS APYSKAITOS

(Kalba netaisyta. AL Red.)

"Australijos Liet." Nr. 23(134) š.m. lapkričio mėn 15 d. p. (J) iškela keletą klausimų, dėl Tautos Fondo apyskaitos davinių, kuriuos A.L.B. Krašto Kontrolės Komisija š.m. lapkričio 2 d. paskelbė laikrastyje "Mūsų Pastogė" Nr. 238/239.

Tenka apgailestauti, kad (J) skelbia ALB Krašto Kontrolės Komisijos 1952 m. gruodžio mėn. 10 d. akte išvardintas Tautos Fondo pajamas, tačiau skelbia ne visas akte pažymėtas išlaidas. Be reikalo išpučia balansų sumas, pats abejoja, sukelia kitiems abejones ir prašo paaiškinti.

Labai įdomu, ar žinutės autorius (J) turėdamas Kontrolės Komisijos akto nuorašą sąmoningai klaidingai skelbia balansus, ar tas sumas skelbia iš užrašų knygelės, kurioje yra neteisingai užrašyti daviniai iš pranešimo per Krašto Tarybos Atstovų suvažiavimą 1952 m. gruodžio mėn. 29-30 d.d.

ALB Krašto Kontrolės Komisija, turėdama pakankamai davinių, suderinusi Tautos Fondo Atstovybės 1952 m. gruodžio mėn. 10 d. ir 1953 m. liepos mėn. 10 d. akty balansus, skaito pareiga atsakyti į pagrindinius (J) klausimus. Aiškumo dėliai pakartosime 1952 m. pajamas-išlaidas.

PAJAMOS

a) Likutis iš 1951 m. \$575,10,9
b) Pagal aukų lapus \$355,14,2
c) Už išplatintus Liet. Pasus ir ženklus \$172,7,5
Viso \$1103,12,4

ISLAIDOS

a) Turtui įsigyti (rašom. mašin. ir kit.) \$41,17,2
b) Raštinės ir pašto išlaidos \$21,9,5
c) Pasiūsta T F V-bai \$200,-,-
d) Paskola Krašto V-bai \$386,-,-
e) Paskola skautams \$30,-,-
Viso \$679,6,7
Likutis 1952 m. gruodžio mėn. 10 d. \$424,5,9

Balansas \$1103,12,4
Jei prie 1952 m. gruodžio mėn 10 d. likučio \$424,5,9 pridėsime debitorius — \$416,-,- tai gausime \$840,5,9. Reiškia gauname tą pačią sumą, kurią tamsta mini kad turi būti 1952 m. gruodžio mėn. 10-11 d.d.

ALB Krašto Kontrolės Komisija padariusi Tautos Fondo Atstovybės atskaitomybės pusmetinį patikrinimą, laikrastyje

paskelbė ne visus akto davinius, bet tik trumpas santraukas, kad bent kiek painformuoti lietuvių bendruomenę.

Tokiu būdu ir yra paskelbta, kad 1953 m. sausio mėn. 1 dieną T. Fondo kasoje grynais pinigais buvo \$411,16,5, nes nuo 1952 m. gruodžio mėn. 10 d. iki 1953 m. sausio mėn. 1 d. T. Fondo Atstovybė turėjo įvairių išlaidų \$12,9,4. Nors Kontr. Komisijos 1953 m. liepos mėn. 10 d. akte debitoriai yra pažymėti, tačiau nebuvo skelbti, nes turėta galvoje, kad tiksliau bus paskelbti padariusi metinį patikrinimą ir išvedus atitinkamus balansus.

Į klausimą, kur yra dingę \$428,9,4, tai galime tamstai atsakyti, kad jie nėra dingę, bet yra tokioje padėtyje:

a) Debitorių sąskaitos \$416,-,-
b) Pagal pateisinamus išlaidų dokumentus, skaitant nuo 1952 m. XII.10-31 d. \$12,9,4
Viso \$428,9,4
Tai yra ta pati suma, kurios Tamsta

KAIP ATRODO DARBININKŲ ROJUS?

Chruščiovas neseniai pateikė duomenis apie Sovietų žemės ūkio gamybą. Pagal tuos duomenis išeina, kad 1952-53 metais Sovietų Sąjungoje žemės ūkio gamyba buvo tokia: javų pagaminta — 40,3 mil. tonų, bulvių — 12,5 mil. tonų, pieno — 10 mil. tonų, mėsos — 3 mil. tonų, vilnos — 182 tūkst. tonų ir kiaušinių — 2,6 bilijonai.

Jei prileisti, kad iš visų javų ar bulvių kiekio nebuvo šeriami gyvuliai, nebuvo panaudota alaus ar degtinės gamybai ir pienas nebuvo panaudotas sviesto ar sūrio gamybai, tai, turint galvoje 200 mil. gyventojų visoje Sov. Sąjungoje, vienam asmeniui išeitų toks tų gėrybių kiekis: javų — metams 202 kg., dieni — 0,530 kg., bulvių — metams — 62,5 kg., dieni 0,170 kg., pieno metams — 50 kg., dieni — 0,137 kg., mėsos metams — 15 kg., dieni — 0,40 kg., vilnos metams — 0,9 kg., dieni — 0,002 kg. ir kiaušinių metams — 13 kg. ir dieni nei vieno, nes vos vienas kiaušinis tenka gyventojui per mėnesį.

lyg būtų pametęs, ieškai.

Be to, pranešame, kad į pasiūstus Tautos Fondo Valdybai \$400,-,- neįeina anie \$200,-,-, kurie yra pasiūsti 1952 m.

Aiškumo dėliai paminėsime kokių laikų ir kokios sumos yra pasiūstos T. Fondo Valdybai:

1) 1952 m. spalio mėn. 30 d. \$200,-,-
2) 1953 m. sausio mėn. 17 d. \$200,-,-
3) 1953 m. gegužės mėn. 26 d. \$200,-,-
1953 m. liepos mėn. 1 d. liekana grynais pinigais \$303,16,10, 1/2 yra tikra. Į šią liekaną debitoriai neįeina.

Remiantis aukščiau išdėstytais faktais, ALB Krašto Kontrolės Komisija skelbia, kad jokių skirtumų skaičiuose T. Fondo nenaudai nėra, negali būti ir nebus.

Kad pagal Tautos Fondo Nuostatą 9 atskaitomybę tikrina ALB Krašto Kontrolės Komisija, kuri, nuosekliai patikrinimą atlikus, surašo atitinkamą aktą ir vieną egz. bendra tvarka siunčia Tautos Fondo Valdybai dėl žinios.

Išvadoje tenka pažymėti, kad Tautos Fondo atstovybė pavyzdinčiai veda piniginę atskaitomybę ir jai turi būti pilnas pasitikėjimas.

ALB Krašto Kontrolės Komisija

Kaip matome, mūsų iškeltas abejotinas dėl Revizijos Komisijos paskelbtos Tautos Fondo apyskaitos teisingumo pasitvirtino. Tikrai ten nebuvo įrašyta \$416, kurie priklauso Tautos Fondui, iš jų \$386 paskolinti Krašto Valdybai ("Mūsų Pastogės" leidimui) ir \$30 skautams. Šiuos davinius paskelbus, apyskaita pasidarė pilna ir aiški.

Cia tik norime šalia to pasisakyti keletais žodžiais dėl kai kurių Krašto Valdybos Revizijos Komisijos netaktiškų išsireiškimų.

Kontrolės Komisija prikiša, kad žinutės autorius (J) "sąmoningai klaidingai skelbia balansus...". Kodėl klaidingai? Juk pati Revizijos Komisija savo atsakyme patvirtina, kad ji "... paskelbė ne visus akto davinius...". Reiškia apyskaita tikrai buvusi jos pačios klaidinga kurią dabar ir atitaiso. Ir ta "klaida" buvo padaryta visai sąmoningai, nenorint visuomenei parodyti, kad Tautos Fondo pinigai panaudoti pašaliniam reikalams.

Užmetimas žinutės autoriui, kad "jis ieško ko nepametęs" taip pat priskaitytinas prie netaktiškų Rev. Komisijos išsireiškimų. Pirmiausia, ne autorius ką nors pametė bet Rev. Komisija buvo "pametusi" \$416. Suma, kurios verta paieškoti.

Mūsų supratimu Revizijos Komisijos pareiga skelbti tik pilnus davinius. Juk niekas negali patikėti, kad ir kitose Rev. Komisijos tame pat "MP" numerioje paskelbtose apyskaitose daviniai teisingi: gal ir ten neįrašyti kurie nors kreditoriai ar debitoriai. Tokios apyskaitos nieko vertos.

Šia proga kyla kitas klausimas: ar leistinas Tautos Fondo lėšų panaudojimas svetimies reikalams? Juk lėšos surinkamos Tautos laisvinimo reikalams, jos ten nepaprastai reikalingos ir aukotojai turi pagrindo pareikalauti, kad jos būtų sunaudotos tam tikslui, kuriam suaukotos.

Nors iš Revizijos Komisijos atsakymo galima daryti išvadą, kad niekas neturi teisės kištis į Tautos Fondo lėšų naudojimo reikalą, bet mes manome, kad TF lėšos yra visuomenės ir skirtos visuomeniškiems reikalams, todėl jų reikalui turi teisės pasisakyti viešai tiek spauda, tiek ir bendruomenės nariai.

(J)

ZINIA IS URUGVAJAUS

Vienas lietuvis rašo: "Mūsų bažnytelė kaip kvietkas jau kylo aukštyn." Papildomos misijonierių žinios tokios: Jau dedamos rūšio (skiepo) lubos, tuo jau prasidės tikros bažnyčios sienos. Norime Marijos Metais, Lietuvos ir Marijos šventėje, rugsėjo 8 iškilmingoj procesijoje įnešti Marijos statulą į naują bažnyčią ir pradėti garbinti Dievą savo kalboje, išbuvus be bažnyčios 26 metus.

Sia Kalėdų ir Naujųjų Metų proga sveikiname visus Gerardarius, dėkodami už ligšiolinę pagalbą ir dar kartą prašome pašalpos. Jeigu visi, kurie skaito šią žinią, atsiųstų, kaip kalėdinę dovanėlę, nors vieną vienintelį svarą, jau susidėtų keletas šimtų. Jūs dėl vieno svaro nepavargsite, o vargšams misijonieriams bus didelė pagalba užbaigti Montevideo mieste, Urugvajuje, Pietų Amerikoje pradėtą statyti bažnyčią, mokyklą, o jei gerai seksis, ir senelių prieglaudą, nes yra daug vargšų, kurie neturi kur prisiglausti.

Aukas priima Rev. St. Gaidelis, S.J. 264 Miller St., N. Sydney, N.S.W.

Iš anksto visų vardu širdingai dėkoju

Misijonierius Rev. Jonas Bružikas, S. J. 5541. So. Paulina St. Chicago 36, Ill., USA.

KATALIKU Gyvenimas

Redaguoja P. Pusdešris

NAUJUOSE METUOSE

Ir vėl nugrimzdo praeitin vieneri metai, o kartu su jais — daugelis mūsų vilčių, neištesėtų pažadų, neįgyvendintų pasiryžimų, nerealizuotų svajonių, daug rūpesčių ir šviesių bei tamsių valandų.

Šampanu putojančiomis taurėmis pasitikome Naujuosius Metus ir linkėjimais apibėrėme vieni kitus. Bet ir Naujųjų Metų naktis jau pasiliko praeityje ir prieš mus vėl pilkų dienų eiseną paprastą kasdienybę nešdama mūsų pareigas Dievui, Tėvynei, bendruomenei ir šeimai. Be pilno supratimo ir gilaus įsisa-monijimo savo pareigose Naujųjų Metų linkėjimai liks tik tuščiais žodžiais, kurių jau ir taip dažnai per daug yra mūsų veikėjų kalbose, spaudoje, pokalbiuose ir net pamoksluose. Žodžiai išjudina, bet tik pavzdžiai patraukia. — sako sena lotynų patarlė. Taigi, kad tuščiažodžiškumas neliktų mūsų religingumo ir lietuviškumo žyme, turime bent Naujųjų Metų pradžioje pažvelgti į savo pareigas, į jas įsisa-moninti ir pasiryžti ne žodžiais, bet darbais jas atlikti taip, kaip to iš mūsų reikalauja Dievas, mūsų Tėvynė, bendruomenė ir šeima.

DIEVAS savo dešimtimi įsakymų ir Kristaus skelbtu mokslu yra aiškiai pasakęs, ko Jis reikalauja iš žmogaus. Bažnyčia Jo mokslą išaiškino, detalizavo. Tačiau žydai, klajodami tremties tyruose, pametę Synajaus kalne gautas iš Dievo akmenines įsakymų plokštes, o šių laikų tremtiniai tuos pačius Jo įsakymus paliko išsėtis katekizmo ar maldaknygės puslapiuose ir dauguma neturi drąsos iškelti Kristaus mokslą savo gyvenimo vėliava. Ar gi atominiame amžiuje mes galime būti indiferentiški tam mokslui, tam tikėjimui, kurį pirmieji krikščionys drąsiai aplaistė savo krauju? Dievas ir Jo įsakymai nesikeičia kartu su laikais ir amžiais, ir ne Jis derinsis prie "modernėjančio" žmogaus, bet žmogus savo kultūros laimėjimais, išradimais ir tvirtu tikėjimu turi remtis į Jį, kaip į visa ko ir pačio žmogaus atsiradimo pirmą priežastį. Tik savo gyvenime vadovaudamiesi Kristaus mokslu ir laikydami Jo įsakymų — ypač Meilės Įsakymo, mes galėsime save vadinti tikrais krikščionimis — katalikais, atliekančiais savo pareigas Dievui.

TĖVYNĖ taip pat įpareigoja. Tas pareigas labai gražiai nupasakoja lenkų laikraštis "Slowo Polskie", paskelbdamas dešimtį įsakymų tremtiniai lenkui, kurių mintis galime ir sau prisitaikinti, pakeitus žodžius — Lenkija, lenkas — Lietuva, lietuvis:

Aš esu Lietuva, Tavo Tėvynė, kenčianti naujoje vergijoje, nes mane vėl pardavė nelaisvėn.

1. Neturėk kitos tėvynės be manęs ir nemyšk jos labiau už mane;

2. Neminėk mano vardo be pagarbos, bet stenkis visur jį kelti ir ginti;

3. Prisimink mano tautines šventes, turėk duosnią ranką ir jautrią širdį man nelaimėje padėti;

4. Gerbk tuos, kurie mano vardą iškelė, nors tie mano didieji sūnūs ir skirtūs savo pažiūromis.

5. Neužmiršk savyje ir kituose lietuviškumo, nesišalink tautiško darbo, nekraipyk savo pavardės ir nedarkyk mano kalbos;

6. Neteršk nepadoriu elgesiu ir darbais savęs ir mano gero vardo;

7. Nevok iš manęs mano vaikų juos nutautindamas, kalbėk su jais namie lietuviškai, išmokyk juos lie-

tuviškai skaityti ir rašyti:

8. Nemeluok, kad esi kitoks; neišsžadėk savęs ir manęs prieš kitus jiems pataikaudamas;

9. Nesisavink netinkamų svetimų papročų ir nesakyk, kad jie tau labiau dera negu manieji;

10. Negeisk kitos tautybės žmonos, o pasirink iš mano dukrų, ir būkite abu ištikimi man, nors svetur tektų ir akis užmerkti.

BENDRUOMENĖ, turėdama savo įstatus, tuo pačiu uždeda pareigas kiekvienam Bendruomenės nariui dalyvauti susirinkimuose, mokėti mokesčius ir t.t. Greito įsikūrimo karštligė sergant daugeliui tikrai sunku surasti laiko, o ypač pinigų bendruomeniniams reikalams, tačiau, iš kitos pusės, ir Bendruomenė bei bendruomeninės organizacijos, valdybos turi įsigyti nariuose pilną pasitikėjimą, reguliariai spaudoje paskelbdamos teisingas ir aiškias apyskaitas, kur tie bendruomenės suaukoti pinigai yra sunaudojami.

Kalbant apie Bendruomenę negalima nepaminėti mūsų augstosios inteligentijos, dvasiškių ir spaudos darbininkų, kurie turi neginčijamas reikšmes bendruomeniniame gyvenime. Bent šiais metais pradėdant nereikėtų tapatinti asmens su ideologija ar grupe, o iš antros pusės asmuo turėtų mokėti vienaip ar kitaip suvirškinti savo išsiskikimus, nusikaltimus ar nuopelnus, neišpučiant jų į milžiniškus muilo burbulus, kuriuose paskęsta ne tik patis asmuo, bet ir visa organizacija, kuriai asmuo priklauso. Burbulais Piccardo padangių aukštumos nepasiekiamos. Jie anksčiau, ar vėliau sprogtų muiluotu vandeniu aptaško visų akis.

ŠEIMA, būdama pačia pagrindinė — gyvybinė lastele turėtų įsisa-moninti, kad tik nuo jos priklausys ar ateities Bendruomenė turės narių, ir Tėvynė — sąmoningų piliečių. Šeimos religingumas atsilieps jos vaikuose, taigi atsakinga ji ir už tai, ar Bažnyčia duos praktikujančių ir tikinčių katalikų, ar tik tokių, kurių katalikiškumas užsibaigs krikšto knygoje įrašytu vardu. Ar tik ne per greitai lietuviška šeima pasislydo šio krašto šeimų nerūpestingumą savo vaikais, juos auklėti paliekant mokyklai ir gatvei ir dvylikamečius, vietoj leidus mokyti, išsiunčiant į fabrikus uždarbiauti? Ar ne per greitai susigyveno su laisva pažiūra šeimos neišardomumą, lietuviškumą pavardėmis švaistydamosi išsiskyrusių šeimų sąrašuose vietos teisimų skelbi-muose? Jei taip greitai šeima moka pasisavinti vietos gyventojų savybes, kodėl ji negalėtų pasisavinti iš Australijos katalikų ir jų pamaldumą (šeimose bendrai kalbamas rožančius), jų šventadienio parei-gos atlikimą išklausančias Mišias, jų duosnumą (būdami mažuma išlaiko visą eilę mokyklų ir ligoninių) ir kitas garsias savybes? Be to nemažesnės svarbos šeimos pareiga yra ir lietuviškumo išlaikymas savyje, o ypač savo vaikuose. Tuo reikalu be šeimos vertėtų daugiau susirū-pinti ir Bendruomenė, ir organizacijos, ir lietuviškai spaudai.

Baigiant norėčiau pabrėžti, kad žmogaus pareigingumas yra svarbus ne tik tarnyboje, bet kiekviename darbe, kiekviename žingsnyje. Be pareigos jausmo nebus jis nei geru kataliku, nei sąmoningu lietuviu, nei darbščiu Bendruomenės nariu, nei geru šeimos tėvu ar motina. Tik būdami įsisa-moniję į savo pa-

MOTERIMS

Redaguoja O. Pridotkaitė

MOTERŲ MADOS

(Patarimai žemo ūgio moterims pagal Ch. Dior)

Zemo ūgio moteris, pasirinkdama rūbus, negali nuspręsti, kokio amžiaus ji nori atrodyti, bet turi žinoti, kokio amžiaus ji gali atrodyti. Įvairūs kaspinėliai ir mežginėliai atrodo labai gražiai ir vaikiškai, bet tai nėra tikslu ir tokie dalykai išaukia šypseną.

Reikia apsispręsti kokio stiliaus rūbus norima nešioti: kuklius, paprastus, mažus ir be papuošalų skrybėlaites ar iškilmingesnius, puošnesnius, gyvesnes skrybėlaites ir t.t.

Gyvenant provincijoje (ūkyje), kur yra mažai galimybių nešioti juodą spalvą, reikia pasirinkti, kuri spalva geriausiai tinka. Svarbiausiai vengti dideliais ornamentais medžiagų, nes tai dar labiau mažina. Taip pat vengti per daug margų ir skirtingų spalvų, pav. blizgėlę reikia spalvingai priderinti prie sijono, svarkus nešioti ilgesnius, kad pailgintų figūrą (vengti bolero).

Kiekvieno sezono madose būna kas nors tinkamo, ką galima lengvai pritaikyti savo figūrai ir asmeniui, bet viską taikyti grynai tik sau ir jei reikia, tai eiti net ir prieš mados reikalavimą. Pav. žemos moteris, turinčios siaurą liemenį visada gali nešioti plačius sijonus (nežiūrint kokio bus mada), tik blizgėlę ar suknelės viršutinę dalis turi būti daugiau prigulusi prie kūno, nes kitu atveju figūra bus skaldoma į dvi dalis. Stambesnės irgi tinka geriau prigulusi blizgėlė.

Kai dėl diržo nešiojimo, tai pirmiausia reikia žiūrėti koks yra liemuo: turinčiom ilgą liemenį patariama nešioti plačius diržus, trumpam liemeniui galima tik siauri dirželiai.

Pasirenkant paltus reikia vengti plačių ir laisvų žemoms (tiek smulkios, tiek stambios) geriausiai tinka siauri, figūrai pritaikyti ir apačioje varpo formos. Apikaklės turi būti mažos, rankovės ne labai plačios.

Skrybėlės tik mažos! Su didele skrybėle mažo ūgio moteris daro nevykusio grybo vaizdą. . . . Prie skrybėlių vengti įvairių ilgų piuksnų ir bereikalingai perkrautų papuošalų.

Kalbant bendrai apie medžiagas, kaip jau anksčiau minėjau, reikia vengti labai margų ir dideliais ornamentais ar skersiniais dryžiais; išilginiai dryžiai žemoms tinka, tik jie turi eiti nuo pečių ne tiesia linija, bet truputį įstrizta.

Zemos moteris turi nešioti truputį ilgesnius rūbus, negu augštos, bet neperilgus. Taip pat reikia vengti per augštais užkulniais ir storais padais batų, nes visa tai mažai paaugština, o išvaizda gaunasi neproporcinga.

Mažos moteris, kaip dažnai tenka girdėti, dėl savo ūgio neturėtų skustis, nes jos atrodo ir daug moteriškiau, negu augstosios, tik reikia sugebėti tuos

savo privalumus gerai išnaudoti stilin-gai ir, skoningai rengiantis. (Tėv. Žib.)

VIRTUVĖS REIKALAI

Mūsų dietoje mėsa užima labai svarbią vietą. Rengiant pietus, šeimininkė pirmą eilę gaivoja, kokią mėšą paimti, o tik paskui rupinasi sriuba daržovėm ir kitokiais priedais. Ne kiekviena mėsa yra lygiai maistinga. Riebi mėsa ilgiau virškinama, todėl nepatartina vartoti tiems, kurie turi silpną skilvį. Liesa mėsa turi daugiau mineralų, bet mažiau kūniui duoda šilumos. Kepenyš, širdis, inkstai yra ypač turtingi mineralais, todėl juos reikia vartoti bent kartą savaitėje.

Mūsų šeimininkės yra įpratusios gaminti mėšą su druska, pipirais ir li-tais aštriais prieskoniais, bet amerikiečiai mėšą dažnai valgo su saldžiais vaisiais. Tai yra ne tik maistinga, bet ir skanu. Čia paduodame keletą tokių receptų.

JAUTIENA SU RAZINKOM

Nupirkus colio storumo jautieną (round steak), paprašyk mėsininko kad išmuštų gana pionai. Apibarstyk mėšą druska, pipirais, supiaustyk vieną svogūną, žaigą pipirą, pusę puodelio besėklių razinkų (seedless rasins), uždėk tą viską ant mėsos, lygiai išdėk, ant viršaus uždėk smulkiai piauustyti lašūnų, mėšą gražiai susuk ir aprišk šniūreliu. Išvėlus mėšą miltais, apkepink karštam svieste bei taukuose, su dėjus į puodą, įpui truputį verlatė vandens ir, dušniai uždengus, virink apie valandą laiko ar kiek ilgiau.

Išėmus mėšą, įpilk nedidelę skardinę pamidorų sunkos, įplak kiek miltų, įdėk porą saukštų grietinės, druskos, pipirų ir padaryk padažą. Mėšą duok su keptom bulvėm o padažą atskirai.

KIAULIENA SU OBUOLIAIS IR SLYVOM

Reikia paimti:
6 apytorių gabalus nuo strėnkaulio (chops),
3 rūgščius obuolius,
3 saukštus rudojo cukraus,
1 puodelį mirkytų slyvų,
1 saukštą citrinos sunkos,
2 saukštus miltų,
druskos, pipirų.

Apkepik mėšą keptuvėje, kad aprus-tų. Užbarstyk druskos, pipirų ir sudėk į keptimo blėtą. Keptuvė, kur kepinai mėšą, sudėk miltus, maišydama įpilk du puodukus vandens, padėk puodelį supiaustytų slyvų, citrinos sunkos ir padaryk padažą. Tuo tarpu ant mėsos uždėk supiaustytus obuolius (1 colio storumo skilteles), apibarstyk cukrum ir užpilk padažu iš keptuvės. Kepk vi-dutiniai karštoje krosnyje apie 40 mi-nucių.

Neteisingai supratusiems

(Atsakymas p. Bosikiui į jo kritiką: "Ko siekiama?" Austr. Liet. Nr. 23(134), 1953 m. lap. 15)

Aš savo straipsnyje "Nauju Keliu" pasmerčiau indiferentiškumą, kaip mūsų dvasios ištižimą, vistiek ar jis reiškiasi religiniame, ar tautiniame mūsų bendruomenės gyvenime.

Dėl straipsnyje iškeltų minėtų susilaukiau kritikos. Ponas Bosikis savo kritikoje "Ko siekiama?" rašo, kad, girdi, man vaidenasi indiferentų organizacijos. Gal p. Bosikis ir nežino nieko apie jas, aš žinau, kad tokios organizacijos yra. Pasidairyk, p. Bosiki, aplink save ir pamatysi, kad jos nesivaidena, o egzistuoja.

Toliau jis rašo, kad aš skelbiu "kryžiaus karą" ir, kad šio karo obalsis: "kas ne su mumis, tas prieš mus" prives prie mūsų bendruomenės sugriuvimo-laidotuvių, o ant jos veikėjų kapo tegalėsime pasitvėrę kryželį su užrašu: "kas ne su mumis . . ."

Tokios p. Bosikio padarytos išvados rodo, kad jis nesuprato nei

reigas galime žengti į Naujuosius Metus tikėdami, kad anos metų su-tiktuvų nakties prie šampano tau-rių išsakyti linkėjimai nebus pa-prastas tuščiažodžiavimas.

Pranas P.

(Perkelta į 8 psl.)

LITERATURA-MOKSLAS-MENAS

Medžiagą šiam puslapiui pristatė Sambūrio "Šviesa" Regijonalinė Valdyba

J. P. Kedys

J. Tinimis

Individualizmas ir kolektyvizmas ukyje

Kaip individualizmo taip ir kolektyvizmo idėjos yra lygiai abi senos kaip ir sena pati žmonijos istorija. Laiko bėgyje šios idėjos tarpusavyje varžėsi, kartais išsiliedamos į žiaurias kovas.

Šiame straipsnyje panagrinėsiu individualizmą ir kolektyvizmą apsiribodamas tik ūkio srityje. Daug nesileidžiant į giliai senovę reikia pažymėti, kad po viduramžių absoliutizmo vis daugiau pradėjo galvą kelti laisvės ir individualizmo šūkliai, kurie tiesioginiai pasireiškė ir tautų ūkyje. Jau 18 a. Prancūzijoje gimė taip vadinamieji fiziokratai reikalaujami tvarkyti ūkį pagal taip vadinamą "laisvo jėgų žaidimo principą". Jie reikalavo, kad į ūkio reikalų tvarkymą kuo mažiausiai arba ir visai neturinti kištis valstybė ir jos žinioje esantieji organai, o ūkis būtų paliktas "laisvam jėgų žaidimui", kitais žodžiais sakant fiziokratai pasisakė už visišką individualų ūkininkavimą.

Po fiziokratų klasikais Adam Smith, Robert Malthus, David Ricardo ir kt. su mažomis išimtimis taip pat pasisakė už laisvą ir individualų ūkininkavimą.

Šių teoretinių idėjų pagrindu ir pradėjo įvairūs Europos kraštai savo ūkininkavimą tvarkyti, kurio išdavoje ir išaugo labai sparčiais šuoliais ypač Europos ir kitų kraštų ūkis į formą, kurią mes šiandien kapitalizmu įpratę vadinti. Taigi kapitalizmas buvo kuriamas laisvo individualaus ūkio šūkiu, į kurį valstybė ir jos institucijos turėjo kuo mažiausiai savo įtaką daryti ir jį varžyti.

Nepaprastais žingsniais kapitalizmui besivystant po "laisvo jėgų žaidimo" ir individualizmo skraiste vis ryškiau ėmė rodytis, kad tas pat kapitalizmas tą individualizmą ir "laisvą jėgų žaidimą" pats sunaikina. Laikui bėgant individualūs ūkiniai vienetai ėmė burtis į junginius kaip kartesles, koncernus, trestus ir t.t. Šie junginiai ūkio kolosai pasijuto tiek galingi, kad ėmė diktuoti kainas, gamybos kiekį ir kitas sąlygas dar individualiai tebeūkininkaujantiems. Visi tie, kurie dar individualiai ūkininkavo nešvarios konkurencijos žaliavų tiekimu buvo spaudžiami ir turėjo apsispręsti dėlis prie monopolinio tresto turinčių junginių, arba rizikuoti bankrotu. Taigi, kapitalizmas, kuris buvo sukurtas laisvo ir individualaus ūkio šūkliais pats tas laisvės, individualizmą ir laisvų jėgų žaidimą sunaikino.

Dabar jeigu paimsime kapitalizmo sukurtas įvairaus tipo ūkines organizacijas pradedant nuo paprasčiausios akcinės bendrovės ir einant toliau per kartesles, koncernus, trestus ir t.t. tai be didelių įrodinėjimų yra aišku, kad šie visi ūkiniai kolosai jokiū būdu negalima vadinti individualaus ūkininkavimo forma, tai daugiau kaip aišku, kad visos šios organizacijos yra grynai kolektyvinės. Kaip pavyzdį galime paimti akcinę bendrovę sakysime, kad ir tą šiuo metu labai pagarsėjusią alyvos b-ve "Ampol", kuri Australijai pompuoja alyvą. Jeigu kuris nors Australijos pilietis turi šios bendrovės akcijų tai ar daug jis individualiai gali pasireikšti šioje bendrovėje, kurios 80% visų akcininkų gyvena USA ir iš tenai ji tvarkoma. Visas tokio piliečio "individualizmas", kad jis gali priklausomą dividendą atsiimti. Vadinasi šių dienų laisvojo pasaulio ūkyje ir jo reikalų tvarkyme individas savo teises yra perleides kolektyvinių ūkio organizacijų vadovybėms, kurios ir daro visus spren-

dimus, apie kuriuos individas kartais visai ir niežino, arba kurie jam atrodo ir nepageidautini. Tai taip maždaug atrodo darbininkų padėtis šių laikų ūkyje. Tiesa, galima pažymėti, kad žemės ūkis vis dėl to mažiausiai yra kolektyvizacijos proceso paliestas, tačiau netikslu būtų taip pat manyti, kad ūkininkas visai individualiai gali ūkininkauti. Jis kaip gamintojas taip pat yra surištas įvairiausiais saitais su žemės ūkio draugijų paragrafais, kurių nesilaikymas pastatytų jį visą nuosavybę į didesnę ar mažesnę riziką. Sakysime tepabando kuris nors Australijos ūkininkas pigiau parduoti savo produktus nei draugijos nuostatai leidžia ir jis gali būti pašalintas iš tos draugijos, o su tuo seks kreditų nustojimas ir kitų kaip draugijos nario privilegijų netekimas.

Dabar žvilgtelėkime į kitą ūkio šalį — darbininkus, kiek ji savo individualines teises kaip ūkio nario yra išsaugojusi. Tautų ūkiui sparčiai vystantis ir darbininkams į stiprias kolektyvines organizacijas susibūrus ir darbininkai buvo priversti savo teises organizuoti ginti ir reikalavimus statyti. To pasekoje išaugo galingos taip vadinamos profesinės sąjungos, kurios visuose reikaluose kolektyviai atstovavo darbininkijos reikalus. Iš vienos pusės profesinės s-gos daug prisidėjo prie darbininkijos gerbūvio pakėlimo išsikovojo geresnę atlyginimą, geresnes darbo sąlygas, — trumpesni darbo laiką ir t.t. Deja, paraleliai su profesinių s-gų augimu ir stiprėjimu darbininkas vis daugiau ir daugiau nustojo savo individualių teisių ir šiuo metu kraštuose, kur yra stiprios profesinės s-gos darbininkas yra pasidaręs visai nereikšmingas savo individualinėms teisėms. Jo visai neatsižvelgiama ar nori, ar ne privalo stoti nariu į sąjungas. Profesinė sąjunga net dėl darbo gavimo arba ir jo išėjimo, streikų skelbimo sprendžiamai kišasi ir neretai prieš pačio individo interesus.

Iš čia paminėtų faktų ir palyginimų aiškiai matosi, kad šių laikų aukštesnio išsivystymo ūkyje tiek darbdaviai tiek darbininkai nėra laisvi kaip individuali apsispręsti savo ūkinei veiklai, bet jų veikla yra apsprendžiama kolektyvinių organizacijų vadovybių kurioms jie priklauso.

Tai gi apie individualų ūkį kokį mes suprantame teoretiškai šiandien nėra jokios kalbos. Kad ūkis visą istorijos bėgį turėjo tendenciją kolektyvėti tai galime aiškiai matyti dar iš klajoklių gyvenimo. Juk jeigu tuo metu žmogus norėjo daugiau žemės gauti ar žvėrių prisimedžioti, tai jis vienas labai sunkiai galėjo atlikti, bet kai jį būrį susioorganizavę šį darbą dirbo rezultatai gavosi kur kas geresni. Savaimė suprantama, kad šių dienų kolosalinius ūkio uždavinius atlikti ir tegalime tik kolektyvinėmis priemonėmis.

Priejus prie tokių išvadų nereikia tuojuo galvoti, kad mes jau žengiamė į SSSR sukurtą kolchozinę sistemą. Tiesa yra, kad SSSR savo ūkį tvarko griežtai kolektyviniais pagrindais, tačiau jie savo forma labai skiriasi nuo laisvojo pasaulio kolektyvėjimo proceso. Trumpai sakant

SSSR ūkio forma nėra gyvenimiškai išaugusi, bet valstybės iš viršaus primesta, kuri visai neturi tikslo kelti ūkyje dirbančiųjų gerovę, bet tarnauja valstybės politiniams tikslams, kurie yra visai priešingi daugumos masių

Persu ir lietuviu kalbos

Jieškodami panašumo tarp lietuvių ir persų kalbų, turime savo dėmesį kreipti ne tiek į šių dienų persų kalbą, kiek į vadinamąją senovės persų kalbą, kurią viešiesiems valstybės reikalams vartojo Achemenų dinastija: Kyras, Kambyzas, Darius, Kserksas ir kt. Iš šios dinastijos laikų (553-330 pr. Kr.) yra užsilikę iki šių dienų granitinių paminklų su pleistiniais įrašais, skelbiančiais minėtų karalių, ypač Dariaus, laimėtus karo žygius arba tam tikrus jų didybės bei galybės aktus.

Šie pleistiniai įrašai buvo išskaityti tik devyniolikto šimtmečio pradžioje ir iš jų sudarytas negausus senosios persų kalbos žodynelis ir fragmentinė gramatika.

Išskaičius šiuos įrašus, paaiškėjo, kad ši kalba priklauso iranėnų kalbų grupei, kuri savo ruožtu įeina į indoeuropinių kalbų šeimą, kaip ir baltų kalbos.

Tiek savo gramatika, tiek žodynu persų kalba artimai giminiuojasi su vadinamąja avestine, arba zaratustrinių raštų kalba, ir su sanskritu. Tačiau ji turi tam tikro panašumo ir su lietuvių kalba, ypač žodyninėje srityje. Aš čia kaip tik ir mėginu šį panašumą išskirti, sugretindamas senovės persų ir šių dienų lietuvių kalbų kaimurių žodžių bendras šaknis. Pradedamas lyginti žodžių šaknis, pirmiausia išskelsiu kaimurių garsų skirtumus abiejose kalbose, kad tuo būdu pasidarytų skaitytojui akivaizdesnis lyginamų žodžių giminingumas, kuris nesusipažinusiems su lyginamosios kalbotyros mokslu, nevisada lengvai duodasi atpažįstamas.

Persų garsas h atitinka lietuvių garsą s. Pvz.: hanata senatvė, vahara pavasaris; plg. vasara; nah nosis (mūsų nosis yra kilęs iš nasis); huva savas; had sėdėti (persų veiksmazodžiai čia rašomi ne bendraties, bet šaknies formose).

Persų j (tark dž) yra lygus mūsų g. Pvz.: jiva gyvas; plg. sanskrito jivas gyvas. O persų f atitinka lietuvių k. Pvz.: kaufta "kalnas" savo šaknimi atitinka mūsų žodį kaupas; frath prašyti; plg. sanskrito praš prašyti, arba avestišką veiksmazodį fras prašyti. Persų priešdėlis fra atitinka mūsų priešdėlį pra tokiuose žodžiuose kaip praamžis.

Persų th atitinka mūsų t. Pvz.: uratha turįs gerus ratus (u-geras, ratha ratas); plg. sanskrito ratha ratas; avestiškai taip pat ratha ratas. Persų a (ilgasis) paprastai atitinka mūsų garsą o. Pvz.: mata motina; plg. pa-motė; latvių mate motina; brate brolis. Persų u dažnai atitinka mūsų dvibalsį au. Pvz.: usi (vi) ausi, uška arba huška sausas; plg. sanskrito šuška sausas arba graikų sausaros sausas.

Štai dar eilė persų ir lietuvių kalbų žodžių, kurių šaknys yra bendros; daiva (klaidingas) dievas;

interesams.

Ir priešingai laisvojo pasaulio ūkio kolektyvėjimas vyksta iš apačios, jis išplaukia iš ūkio reikalavimų, jo rentabilingumo ir tārnuoja ūkyje dirbančiųjų labui. Čia glūdi abiejų šių kolektyvinių formų esminis skirtumas. Daugelis ekonomistų ateities ūkyje nemažą reikšmę skiria

kooperacijai,

kuri juk iš tikrųjų taip pat yra tam tikra kolektyvinė forma ūkiui tvarkyti. Mes ją neblogai pažįstame iš savo nepriklausomo gyvenimo, kur šia kryptimi jau buvo neblogų rezultatų pasiekta.

plg. mūsų deivė; visa visas; kara kariuomenė; plg. mūsų karas arba heitų karas kariuomenė; astiy esti (iš būti); rauta srovė; plg. mūsų srautas ir sanskrito srotas srovė; duvar durys, avestiškai dvar durys; plg. mūsų dvaras; uba abu; ka kas; pada žingsnis; plg. padas; zam žemė; man manyti; vart sukkti, versiti; plg. vartyti; jaud judėti; sta stovėti (mūsų stovėti atsiradęs iš stavėti); status; bav tapti; plg. buvoti; grab griebti; plg. sanskrito grabh griebti; mar mirti; plg. hetitų merr miri ir sanskrito mriyate mirti; da duoti; pasti pėstininkas; plg. pėsti.

Iš šių pavyzdžių jau galima susidaryti šiojį tokį abiejų kalbų giminingumo vaizdą. Tačiau bendrasaknių žodžių nedaug jose teuztinkame, ir todėl nereikia susidaryti klaidingos nuomonės, kad persų ir lietuvių kalbos yra labai artimos. Sanskrito kalba kur kas artimesnė mūsų kalbai negu senoji ar naujoji persų kalba.

Susidaryti šiojam tokiam persų kalbos sakinio vaizdai duodu čia porą trumpų pavyzdėlių, kuriuose daugelis žodžių yra bendrasakniai su atitinkamais mūsų kalbos žodžiais: uba ašivatam — abu gyvena; naiy astiy kartam yada mana kartam — jis nėra padaręs, kaip mano padaryta.

KULTURINĖ KRONIKA

* Prof. St. Yla ruošiasi išleisti lietuviškų vardų rinkinį, kurių jis turi surinkęs apie 500. Vardai surinkti pasinaudojant senosios Lietuvos kunigaikščių ir vadų vardais, mitologija ir lietuvių visuomenėje labiau prigijusiais vardais.

* Dr. J. Mačernis ir Zef. Juknevičius išvertė iš ispanų kalbos I. Peronienės knygą "La Razon de mi vida" (mano gyvenimo prasmė). Knygą žada išleisti Argentinos Socialinės Globos Direkcija.

* Praėjusiais metais suėjo 80 metų nuo pirmosios latvių dainų šventę nuo pirmosios latvių dainų šventės suruošimo Rygoje 1873 mt. Šiai sukakčiai paminėti JAV latviai buvo suruošę dainų šventę Čikagoj, kurioje dalyvavo 24 chorai — apie 800 dainininkų.

* Naujų Metų sutikime, kurį ruošė Sambūrio Šviesa Sydney sk. buvo išpildyta gana plati kultūrinė programa. Be scenos vaizdelio "Valdybos Posėdis" buvo skaitomas humoristinis laikraštis specialiai išleistas Naujų Metų proga. solo dainavo p.p. Šarauskas ir Ziedas, be to buvo išpildyta visa eilė dalykų "ex-frontu".

* Sydney veikianti vienintelė savaitgalio mokykla Bankstown priemiesty suruošė prieš Kalėdas gana įspūdingą mokslo metų užbaigimą. Programoje buvo pamaldos, plati vaikų darbų parodėlė, vaikų pasirodymas ir apdovanojimas knygomis bei Lietuvos gamtos vaizdeliais — nuotraukomis.

* Prof. M. Biržiška šiuo metu yra daugiau atsidedęs užbaigti savo atsiminimus, kuriuose bus plačiai paličiami studijavimo laikai caristinėje Rusijoje.

* Literatūros Enciklopedijos "Die Weltliteratur" darbai eina į galą. Ligi sausio pabaigos prof. A. Maceina jai parašys paskutinius straipsnius apie Vaičiulaitį, Vaižgantą, Vienuolį, Vydūną, be to, rašo studiją apie Mariją, kurią išleis prel. Juras.

ALLIES BEHIND THE IRON CURTAIN

Although passive resistance is the only weapon left to the peoples of Soviet — occupied countries, it is proving to be a powerful obstruction to the Communist system.

By Ferenc Nagy From "The Washington Post"

The European nations behind the Iron Curtain are in continual revolt against communism. The resistance is both more persistent and more intensive than were the periodic revolts of the Russian workers against the czars.

Organized armed resistance is, of course, rare. The riot of the German workers in June 1953, the bloody fight of the Hungarian peasants for the dissolution of the kolkhozes, the demonstrations of the Czechoslovak workers and skirmishes of the Polish peasants along the border are scattered incidents.

The civil population is unarmed

while the dictatorship possesses the tools needed to suppress any open revolt. Should the people succeed in gaining the support of the police and armed forces, there remain the Soviet army and the Soviet secret police. The nations behind the Iron Curtain shrink from open resistance also because of their experiences in World War II. The tragic end of the Warsaw uprising and the deaths of the Yugoslav Mihailovich, the Hungarian — Bajcsy — Zsilinszky and their men were bloody warnings not soon forgotten.

The resistance against communism is a passive resistance, but is more than a simple refusal to cooperate with regime. It is a powerful obstruction of the communist system. The failure of communist economic plans always has been done not to shortages of raw materials, fuels or machines but to the resistance of the people. The conviction is widely held in those nations that production must not surpass the minimum which will permit the population to survive for the day of liberation; those who seek to exceed this level are considered public enemies.

The resistance is most persistent and widespread among the peasantry. The result is the food shortage in countries which in pre-communist times were food exporters. A major objective of peasant resistance is the retardation of collectivization. Those who are forced to join the kolkhoz work only enough to survive. The land is not tilled as it used to be. Machine failures recur with regularity. Threshing machines break down when they are not needed. The tractors are in regular repair in shops and not in the fields.

Another source of difficulty is the delivery of crops. Government officials never can arrive at even an approximate estimate of crop deliveries, so that total anarchy in the food supply is very usual in the second part of the year.

The industrial workers share in this resistance. They are experts on the fallacy of communism, for they helped to seize power and are most disillusioned by it.

The Social Democratic parties, considered the representatives of the workers' interest, were persecuted and finally swallowed by the communist parties. Then the workers were deprived of all the rights which enabled them to fight against capitalism. Today they are no longer in a position to ask for wage increases or to strike against state capitalism. Their bitterness against communism therefore is only natural.

Besides the riots in Germany and Czechoslovakia, the industrial workers have made many attempts to offer open resistance to the Communist regime, but their bare-handed revolts always have been defeated by the armed forces. Their only weapon today is passive resistance.

Sabotage is an everyday matter in factories behind the Iron Curtain. Many factories went up in flames in May. Machines break down. Dissipation of raw materials is endangering the whole production system. It is common for the walls of new buildings to fall as a result of interior cement.

Newspapers often deal with these symptoms openly but the leaders of the regime shrink from taking direct action of fear of lowering the morale of the workers further, and factory managers are held responsible for the sabotages.

Public administration also is affected by the resistance. Bureaucracy never was also so slow as it is under the communist regimes. Weeks are required to settle the

MOTOCIKLAI!
MOTOCIKLAI!
MOTOCIKLAI!

Jeigu Tamsta galvojate pirkti motociklą, tai būtina turite už-eiti pas Loefflerį, kur Tamsta galite pasirinkti iš 100 vartotų mašinių arba gauti bet kokios markės naują motociklą.

Daugelis lietuvių jau važinėja pas Loefflerį pirktais motociklais ir naudojami ypatingai lengvomis išsimokėjimo sąlygomis.

Taip pat turime didelį pasirinkimą

AUTOMOBILIŲ

Mes parduodame tik tikrai geras mašinas
Lengviausios išsimokėjimo sąlygos

LOFFLER'S

MOTOR CYCLE RESALES

41 Gouger Street
ADELAIDE
TEL. LA 1985

Learn English

THIS ENGLISH!

SPECIAL USES OF THE INFINITIVE

1) Infinitive after the accusative.

I want you to help.
They asked me to come.
She'd like you to be present.
I'd advise you to rest.
I want you to help him.
I'd advise you to use some sunburn lotion.
She'd like you to buy some vegetables.
Will you remind me to get a new calendar?
I want you to help him to move the cupboards.
Would you like to ask him to come to dinner?
Did you ask her to remind to come tomorrow?
I'd like you to tell him to bring his records.
Would you mind asking him to bring his records?
Would you mind helping me to move this carpet?

simplest problems. The employees are doing their best to increase the bitterness of the population against the government.

Resistance also is present in the police and armed forces of the subjugated countries. In the army, the resistance seeks the failure of communist indoctrination. The army is recruited from anti-communist peasants and workers. One word from anti-communist officer can neutralize the results of weeks of indoctrination. Whenever they can, youths desert the service. Most of the escapees from behind the Iron Curtain who reach Austria and Germany are deserters. There are frequent reports of the police helping those persons to escape whom they are directed to arrest.

The countries behind the Iron Curtain represent a net gain for the Soviet Union only so long as the cold war continues and a part of the industrial and agricultural products of these countries can be transported to the U. S. S. R. The Soviet Union cannot count on these nations; they could be a liability. As the resistance is nation-wide in all these countries, their occupation would tie up strong forces. Troops draw from the subjugated nations would quickly join the Free World powers. The population would create a state of uncertainty in the rear of the Soviet army.

These conditions have one meaning for the Free World: In case of a showdown, it will have reliable allies in the nations behind the Iron Curtain — 100,000,000 people determined to fight communism.

Would you mind telling her to get some cigarettes?

Would you mind advising them to book their seats?

2) Infinitive after an adjective

English is easy to learn.
But it's hard to remember.
The words are hard to say.
But it's easy to understand.
That table is too heavy to lift.
The coffee is too hot to drink.
The old man is too old to travel.
John is too busy to come.
That table is too heavy for her to lift.
The coffee is too hot for Mary to drink.
It's too wet for me to go out.
This book's too hard for him to read.
The tea is cool enough to drink.
The table is light enough to move.
The tea is cool enough for me to drink.
The table is light enough for us to move.

Now we'll practise two or three polite phrases, and you will find that in these phrases also the infinitive follows an adjective.

English is easy to learn.

I'm glad to hear the good news.

She'll be delighted to see you.

I'm relieved to learn that you're better.

The tea is cool enough to drink.

Would you be kind enough to carry this box?

Would you be good enough to open this window?

Would you be kind enough to lend me your pen?

When talking to strangers we sometimes use this phrase —

I'm sorry to trouble you but would you be good enough to tell me the time?

I'm sorry to trouble you but would you be kind enough to open this window?

I'm sorry to trouble you but would you be kind enough to help me?

There are many ways to use the word "trouble". In most of them the word "trouble" means "effort", or "to make an effort", and sometimes "to worry"...

1) Sometimes when we speak to a stranger it is polite to say: "Might I trouble you to open this window for me?"

To which the answer is: "Certainly... it's no trouble at all."

2) "His mother's not very well and I don't want to give her any trouble"

(Continued on page 7.)

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTEJAS
— pagelbėti pirkinėjantis —
KLAUSKITE KURĮ NORS MUSŲ PARDAVEJĄ
Jis nurodys Jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą.
Ten Jums bus suteikta pagalba Jūsų gimtąja kalba

P A S

John Martin and Co. Limited

The Big Store Rundle St. Adelaide

ATMEGSTAS GORDIJAUŠ MAZGAS...

Kongresmanas Kerstenas, lankydamsis Romoje, neaplanė Dipl. Sefo min. Lozoraičio. Šiuo klausimu kilo spaudoje polemika, kurią čia pat ir cituojame:

KALTIMAS

DIRVA (tautininkų), Nr. 45:

"VLIKui vadovaujant, JAV kongr. Kerstenui nuvykus Romon, LDS min. Lozoraitis buvo ignoruotas, o vėliau tas pats buvo daroma ir Bonnoje, kur aš asmeniškai turėjau progą vietoje stebėti. Atrodė, kad VLİKas nenorėjo LDS min. Lozoraitį prileisti prie kongr. Kersteno."

TEISINIMASIS.

ELTA (Vilkininkų):

"... Ne VLİKas, bet kongr. Kerstenas nustatė savo kelionę į Romą, kuriai VLİKas nei norejo, nei galėjo vadovauti.

"Kadangi VLİKo būstinė yra Reutlingene, o p. Lozoraičio Romoje, todėl VLİKas negalėjo p. Lozoraičio "ignoruoti"..."

ATOMAZGA

SEJA (valst. liaudininkų) Nr. 6:

"Kongresmanui Kerstenui, inž. Rudžiui ir p-lei Kizytei nuvykus į Romą, Lietuvos atstovas prie šventojo Sosto Girdvainis ir LDS Lozoraitis išvyko meškerioti. Todėl minėti amerikiečiai, nuvykę su vizitu pas Lietuvos atstovus, rado užrakintas duris." Tuo būdu viskas paaiškėjo ir Gordijaus mazgas liko atmegstas. Mr. Ilgausio

diplomatinis Romos bendradarbis mano, kad ateityje tokiomis progomis VLİKas turėtų pasiūsti į Romą pakankamą kiekį žuvies, tada tarp mūsų vadovaujančių veiksmų nekils jokių trynimųsi.

SPORTO ŽINIOS

Kartą moteris, norėdama sužinoti apie kaimynės nelaimę, paklausė savo vyro:

— Tu skaitai laikraštyje, kaip Jonas užpuolė savo uošvę?

— Ne, — atsakė vyras. — Aš dar neskaičiau sporto naujienų.

NETURĖS LAIMĖS

Ponia: Maryte, aš šiandien mačiau, kaip kepėjas tave bučiavo. Ateityje aš pati eisiu pirkti duonos.

Marytė: Nieko iš to nebus. Jis sakė, kad nieko kito nebučiuosias tik mane.

NESUPRATO

Londonė prancūzui buvo pasakojama apie sidabrinę vestuvę.

— Sidabrinės vestuvės? — nustebė prancūzas. — Kas tai per dalykas?

— Nagi, — atsakė anglas, — mano dėdė gyveno su teta 25 metus ir niekuomet nebuvo persiskyrę.

— O vis dėl to jis ją vedė, — sušuko prancūzas. — Puiku.

GERAS PAPROTYS

— Gražus amžius. 86 metai ir nei buteliuko vaistų savo gyvenime. Kaip gi gi jūs apsiėjote?

— Aš neturėjau reikalų su daktarais.

SUMAIŠYTOS SĄVOKOS

(Atkelta iš 2 psl.)

būti negaivynas R.M. ar keli jo draugai dar nesudaro kartos) vardu, randa ryškiausią spragą tarp "dingusios ir senesnės kartos, o kaip jis pats sako: — ... "atseit kartos, kuri Lietuvoje jau buvo pilnai subrendusi ir pasireiškusi." Logiška išvada gaunasi tokia: jeigu ta senesnioji karta nebūtų Lietuvoje pilnai subrendusi ir nebūtų ten pasireiškusi, tai pilnai galėtų "žygiuoti" kartu ir su R. M. ir su jo "dingusia" karta. Senesnioji karta didžiuojasi, kad ji Lietuvoje brendo, mokslus baigė (per tai savo krašto dvasines bei kultūrinės vertybes pažino), ten pasireiškė galėjo ir šiandien turi teisę ir pareigą kalbėti apie Lietuvą, kaip vertybę savyje. Turi teisę pamokyti ir tuos, kurie nebaigė mokslų nei Lietuvoje, nei už Lietuvos sienų. Ypač to mokslo, kuris liečia Lietuvą. Aš tikiu, kad net "dingusieji" sutiks su šia mintimi. Iš savo pusės siūlyčiau išnaudoti jaunatvišką entuziazmą — pirmiausia savojo krašto vertybes pažinti, o po to naujausias svetimas idėjas gliaudinti. O naujausiomis idėjomis pagyvinti ir tarp tų idėjų gyvenant mokslus baigti iš Lietuvos šimtai studentų (ir net baigę universitetus) važiuo. Visa eilė buvusių ministerijų ir valdžių davė stipendijas sustiprėti Vakarų dvasioje ir parvežti mokslo žinių ir kultūrinių vertybių; vertybių iš Vakarų, — iš tų pačių Vakarų, iš kurių R.M. dar tik šiandien (!) pradeda semtis peno arba dar tik šiandien nori pradėti. O daugumas tų "senųjų" ir Lietuvoje "pasireiškusių", suskubo naujausias idėjas ne tik girdėti, pajusti, matyti (pav. mene), bet išanalizuoti ir sintezę padaryti. Užtat tokiems daug lengviau gaudytis naujovėse dabar, ir lengviau skirti pelus nuo grūdų.

Ir kaip neskaniai nuskamba R. Mariaus priekaištai (su ryškia neapykanta) senesniems menininkams, kultūrininkams, kurie, anot jo, "yra nekompetetingi" tų naujų

idėjų ir meninių srovių aprėpti... Nenorom kyla klausimas — iš kur R.M. įgijo kompetenciją, teisėjo kategorisku sprendimu, pripažinti ar rasti senesnių menininkų ar kultūrininkų nekompetetingumą?! Iš kur R.M. gavo drąsos iš viso tokį sprendimą daryti? Nejaugi vien dėl to, kad jis save laiko "dingusiu" ir kitą nori priversti dingti?! Nejaugi dėl to, kad "individui" jis pavelina nesiskaityti nei su žodžiais, nei su tiesa, nei su etika? Ir, pagaliau, — nejaugi jam, kaip jokių mokslų nebaigusiam, yra suteikta kokia nors privilegija kalbėti ir daryti sprendimus ten, kur reikia turėti daugiausia žinių ir pasiruošimo? Į eilę šių klausimų atsakymą gali duoti tik R. M. Aš tikiu, kad jis neatsisakys įrodyti savo kompetenciją minėtu reikalu ne tik man, pastačiusiam eilę klausimų, bet visuomenei, kuri, nežinodama kas yra R. M., gali patikėti jo kompetencija. Juk ne viena herezija turėjo pasekėjų vien iš nežinojimo, kad tai buvo herezija. Šių dienų herezijoms atsirasti galimybės pailiuoti galima šiuo klausimu: "Kas yra kompetetingas kalbėti apie menininkus — muzikus, — muzikos mokyklą bei konservatoriją: baigęs asmuo ar visai joje nebuvęs ir iš viso muzikos nesimokęs? Aišku, kiekvienas atsakys, kad apie muziką su kompetencija kalbėti gali tik muzikos mokslus baigęs. O pagal R.M. apie šią meno sritį gali kompetetingai kalbėti ir bemokslis mene, muzikoje. Kur yra tiesa ir herezija, spręskim patys.

Dėl panašių dvilipumų R.M. rado "tarpa" tarp dviejų kartų. Tą tarpą jis laiko natūraliu reiškinium arba "amžinąja tėvų ir vaikų problema". Apie pastarąją problemą kalbėti ir jos prasmę aiškinti nėra tikslo, nes ta problema jau seniai išspręsta Senajame Testamente — "Sūnaus Palaidūno" istorijos aprašyme. "Sūnu Palaidūną" gerai supratus, nereikėtų spręsti šių dienų "sūnaus" problemas.

POLITINĖ APŽVALGA

Daug pasauly daros triukų,
Daug kas ir per daug nutuko.
O kas jautės per daug tvirtas
Tapo pašalin nuspirtas.

Pirmas krito Džiugašvilis
Gavo spriktą . . . ir jau tyli . . .
Kūji, piautuva, pastogė
Mažas Jurgis pasigrobė.

Be atodairos, be kvito
Beriją velniop nurito
Ir Vosiljū — sūnų koto
Prirakino net prie groty.

Susitvarkęs darnų guolį
Vakariečius plūsti puolė
Šie iš baimės ar pavydo
Taikos Angelais pragydo.

Rinkos, bėgo į Bermudą,
Siūlė Jurgiui taikos dūdą . . .
Lipdė, statė kelią platų
Plaukti "laisvėj" azijatų.

Mintis kėlė sau prieš norą
Kaip sukulti Kremliaus vorą?
Kaip tą tvarką sulipdyti
Jei jos negali pavyti.

Ten Korėjoj į ragaišį . . .
Per daug parako įmairė . . .
Ir nei kaip negal iškepti,
Net atomu žada teptis.

Rheje šaukia: — gana melo,
Kominformą ant priekalo . . .
Įtupdyti Kremlių kieta
Ir išsauti su rakieta. —

Nieks jo balso, nieks neklauso,
Smulkūs, su visais nublauso.
Mažiems laisvę puikią rengia
Ilgą sniūrą, tvirtą gengę.

Sukas, rieda laiko ratai . . .
Ką atneš mums Nauji Metai?
Gal būt laisvę, gal tik sagą . . .
Gal sugrūs į ožio ragą.

LEARN ENGLISH

(Continued from page 6)

le." "Using the washing machine will save you a lot of trouble."
3). "You'll be looking for trouble if you drive that car. The brakes are out of order."
"He'll be asking for trouble if he doesn't go to the doctor. He has a very bad cold."
4). She's had a lot of trouble with the new baby. It's always sick."
"They've taken a lot of trouble over the decorations for the Royal Visit. They've worked for weeks on them."
5). "O was going to water the garden, but it's not worth the trouble. It's going to rain to-night anyway."
6. "There's a new baby next door — but it doesn't trouble me. It never cries at night".
7. "Please don't trouble to bring those magazines back. I don't want them any more."

Four uses of the words "myself", "yourself", etc.

- 1) You probably know this simple use —
"I fell over and hurt myself."
"She cut herself with a knife."
- 2) But do you know this one?
"My case isn't very heavy. I'll carry it myself."
Here "myself" is used for emphasis. "I'll carry it" is quite correct, but

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:

The Director,
Department of Education,
Please send me:

Information about the Evening Classes.....
Free Correspondence Lessons
Free Radio Lessons
Surname Christian Name.....
Address
State
My native language is —

LARGEST POLISH CATHOLIC WEEKLY SUSPENDED

Poland's principal Roman Catholic newspaper suspended publication with its March 8 issue, according to Vatican news sources. It is believed that Tygodnik Powstanie (Cracow) has been banned by the regime because of a direct refusal by the staff to publish an article by a member of the "patriotic priests" organizations.

The Cracow archdiocesan weekly is the only Catholic newspaper in Poland with nationwide circulation. Government authorities are said to be planning to convert the paper into the official organ of "patriotic" Catholics who actively support the Communist regime.

MARRIAGE MILL

Dikooabarz (Prague), May 17, reported that "although the simplicity of the civil marriage ceremony (recently introduced in Czechoslovakia) has won the approval of the broad masses," some Party officials interpret simplicity to mean "getting it over quickly." The newspaper cited cases of officials appearing in the ceremonial chamber in untidy clothes, sweaters, riding boots, etc., "with the sole aim of mumbling the legal formula as fast as possible." Cases of couples being kept waiting for two hours or more were also criticized.

READY FOR USE

Two sweet young things were discussing affairs of the heart.

"So you've accepted Tom?" said one acidly. "I suppose he didn't happen to mention that he had previously proposed to me?"

"Well, not exactly," replied the other blandly; "but he did confess that he'd done a lot of silly things before he met me."

we say "I'll carry it myself", to be more emphatic, to make the sentence stronger.

Here are some more examples —
"I know he was there. I saw him myself."
"His house looks fine. He built it himself."

3). We also use these words with prepositions "by", "for", "to", "at", and so on.

"Since his daughter's marriage he has lived by himself."
"He's a funny old man. He's always talking to himself."

"She's always looking at herself in a mirror."
"The children are quite old enough to look after themselves."

4). And here's a special use after the word "but" —
"They have no one to blame but themselves."
"She has no one to blame but herself."

SKULPTORIUS DIRBA

Š. m. lapkričio mėn. suruoštoje Viktorijos Skulptorių Sąj. parodoje, tarpe kitų gražiai užsirekomendavusių užsieniečių, tap pat dalyvavo gerai jau mums žinomas skulptorius Teisutis Zikaras.

T. Zikaras gyvena Melbourne ir yra aktyvi asmenybė Melbourne kultūriniam judėjime. Priešais metais buvo suruošęs uždara, labai įdomią — savo kūrinių parodą. Dalyvavo lietuvių dailininkų parodoje Sidnėjuje, kurioje laimėjo antrą premiją, skirtą Lietuvių Bendruomenės Valdybos.

Sioje — Viktorijos Skulpt. Sąj. parodoje T. Zikaras išstatė tris įspūdingus kūrinius: "Smūtkelis" — tai lietuvių liaudies dievdarbų kančios simbolika. "Vyro biustas" — vaizduojas daugiau asmeninį paties skulptoriaus nusiteikimą ir "Sėdinti moteris" — estetiška skulptūra, savotišku Teisučio Zikaro interpretavimu išsiskyrė iš visos parodos ir atkreipė net australų meno kritikų dėmesį. Eilė Melbourne išėinančių dienraščių atžymėjo Teisutį Zikarą, kaip subrendusį skulptorių. O savaitraštis "Post" — patalpinio minėto kūrinių nuotrauką.

Malonu pastebėti, kad Teisutis Zikaras po naujųjų ieškojimo periodo, tiksliai apvaldo savo vidinę jėgą idėjos išreiškimui.

Taip pat Teisutis Zikaras yra numatęs parodyti savo kūrinius ir "The Herald" ruošiamoje, po atviru dangum parodoje — Melbourne.

Beatrice

GRAZUS VAIKŲ PASIRODYMAS PERTH W. A.

Pertho Lietuvių Apylinkės Valdyba suruošė St. Bridgid's salėje lietuvių visuomenės kūčias. Dalyvavo 105 asmenys. Dalyvavusieji buvo nustebinti turtinga ir vaikų gražiai atlikta programa. Visiems buvo malonu girdėti mažuosius giedant Kalėdų giesmes ir ilgesio pilnas mūsų tautines dainas, bei di-

NETEISIGAI SUPRATUSIEMS (Perkelta iš 4 psl.)

Šitas karas, kurį paskelbė Kristus ir kurį skelbia per visus amžius Bažnyčia, lietuviškos veiklos negriaua, o ją palaiko ir stiprina. Ir aš savo straipsnyje "Nauju Keliu" ne karą skelbiu, o tik skatinu, įsijungti į kovą dėl visų minėtų idealų, nepalikti tos kovos stebėtojais ir nesidžiaugti indiferentizmo snauduliu. Mūsų tauta veda kovą, o kova reikalinga aktyvumui.

Dėl paskutinio užmetimo, kurį padaro p. Bosikis man, būtent: kur dės eis linis lietuvis katalikas, juk ir jam malonu pasiūlyti prie to židinio ir pagyventi tikroju gyvenimu. Prieš Dievą yra visi lygūs, tai kodėl daroma išimtis?

Jeigu p. Bosikis būtų labiau įsigilinęs į katalikybės principus, jis tokio užmetimo nebūtų padaręs. Katalikai turi tą tikrąjį gyvenimą ir tikrąjį židinį, kuris visus vienodai šildo — tai Visuotina Katalikų Bažnyčia ir jokia organizacija ar draugija jos pakeisti negali. Bažnyčia yra visuotina ir visiems vienoda, o draugijos, ar sąjungos yra tik tam tikrai daliai katalikų, kurie yra susiskirstę pagal pašaukimą, ekonominį interesą, ar profesijas ir kt. Todėl ir LKKD-ja visų pirma kviečia tuos katalikus, kurie įdomiausiai krikščioniškos kultūros istorija, jos raida ir plitimu.

Aš esu dėkingas p. Bosikiui už kritiką, kuri davė man progos praplėsti ankstyvesnio straipsnio mintis ir išsklaidyti abejones.

Aleksandras Mauragis

džiųjų mūsų poetų kūrinių deklamacijais. Tikrą staigmeną padarė mažosios mergaitės pašokdamos tikrai gražiai tautinius šokius. Programa tęsėsi dvi valandas. Po programos visi matėme, kiek daug ir kaip gražaus atžalyno turime Perthe, kuriam yra įgimta mylėti Dievą ir Tėvynę, nor gimusiems ir augančiam tolimame krašte.

Prie šios šventės programos paruošimo daug pasidaravo p. M. Sidlauskienė. Ji ne tik vaikus paruošė šiai programai, bet ir pačią programą pravedė labai puikiai. Dalyvavusieji dėkingi A. Valdybai bei šeiminkams už paruošimą taip turtingai Kūčių stalo. Kalėdų Senelį taip pat kai kas prisimena gražiais žodžiais.

(Iš tenai)

V. RATAS AUSTRALIJOJOS MENO PARODOJ

Sausio 7-31 dienomis Perthe, muziejuje, vyksta "Festival Exhibition of Contemporary Australian Art" paroda. Dalyvauja 70 Australijos dailininkų, išstatydami 111 kūrinių. Pakviestas ir lietuvis grafikas Vaclovas Ratas, kuris tarp 19 vietinių dailininkų reprezentuoja šiu dienų Vakarų Australijos dailę. Ratas šį kartą išstatė medžio graviras: "Sidabrinė naktis" ir "Avys".

KALĖDŲ EGLUTĖ SKAUTISKAM JAUNIMUI

Pr. metų gruodžio 29 d. Adelaidės Dariaus-Girėno Skautų Vycių Būrelis surengė skautiškos dvasios jaunimui Eglutę sv. Juozapo bažnyčios salėje.

Zaidimams vadovavo sktn. Stasiškienė, s.v. sktn. Opulskis, sktn. Rudzenskas ir s. v. vyr. sktn. Janulevičius. Darbams Eglutę rengiant vadovavo s.v. vyr. sktn. Gurskis Būrelio Vadas.

Sueigos forma vedama Eglutė sudarė malonią ir jaukią, jaunatvišką triukšmingą nuotaką ir pasižymėjo organizaciniu sklandumu. Rimties momentą sudarė uždegus žvakutes sukaltėta skauto malda, giedama kalėdinė giesmė ir pašnekesys apie Kalėdų Eglutės reikšmę bei prasmę. Visa tai kreipė dalyvių mintis į Dievą, į Kūdikėlį Jėzų.

Kalėdų Senelis (s. v. vyr. sktn. Janulevičius) kalbėjosi su kiekvienu dalyviu ir visus esančius apdalinio skanomis bei reikšmingomis dovanėlėmis, nepamiršdamas nei atsilankiusių prieelių, nei negalėjusių dėl kurių nors trėvasių Eglutėje dalyvauti. Sk. vyciai dėkojo visiems už atsilankymą, priminė dar kartą tą simbolinę eglutės ir Kalėdų senelio reikšmę ir baigė savo parengimą tradicine "Ateina Naktis".

A. Praeivis

DVI SAVAITES ALDINGOJE

Š. m. sausio 2 d. rytą gražus būrelis jaunimo stoviniavo Victoria Square laukdami autobuso, kuris juos nuvežtų kankon, už 50 mylių esančion, Aldingon, kur Adelaidės ateitininkų iniciatyva buvo suruošta lietuviškam jaunimui dviejų savaičių stovykla. Daugelio juos lydinciu tėvų bei mamų veiduose tada buvo matyti netikrumas ir paslėpta abejonė, ar stovyklos vadovybei patikėti jų mylimi vaikai tikrai vertai ir naudingai praleis tą žadėtą dviejų savaičių laikotarpį, daugelį gąsdino jūros artumas ir baimė, kad stovyklos vadovų menkas neapdairumas gali būti apmokamas net jų mylimųjų gyvybėmis.

Dvi savaitės stovykloje praskrido, kaip meteoras padangėje, tačiau jų pėdsakai liko kiekvieno stovyklautojo sieloje. Visa eilė išklausty paskaitų įkrito, reikia tikėtis, jaunose galvose brandžiais grūdais, kurių vaisius nunokin ateitis. P. Z. Gavelis savo paskaitoje supažindino mažuosius klausytojus su idealo ir valios svarba gyvenime, p. J. Ivoška išaiškino kodėl, kur ir kaip vyko Lietuvos nepriklausomybės kovos, jų vietas parodydamas žemėlapyje, p. B. Plokštis supažindino stovyklautojus su Ateitininkų Federacija ir jos idėjimis. Sausio 9 d. buvo skirta pagerbti Lietuvos partizanams. P.P. Pusedėris savo paskaitoje pristatė mūsų jauniems mūsų Tėvynės partizanų pavaizduodamas jų siekimus ir nuotykingą gyvenimą. P. P. Gavelienė (senjor) labai gyvai papasakojo savo prisiminimus iš nepriklausomybės kovų, kuriose jai teko aktyviai dalyvauti. Vakare buvo suruoštas partizanų vakaras, kurį nuotaikingai pravedė p. A. Kubilius. Programa pasirodė senosios Lietuvos aukurą saugojančios vaidilutės, buvo padeklamuota tai progai tinkamų eilėraščių, padainuota partizanų dainų.

P. B. Grubliauskas pravedė parodo-

PADEKA

ALB Adelaidės Moterų Sekcija, praėjusių metų pabaigoje suruošė loteriją ir iš gauto pelno Adelaidės lietuvių vaikams Kalėdų eglutę. Abu parengimai, dėka mūsų mielių tautiečių nuosirdaus prisidėjimo, laukytini pavyksiais.

šią progą nuosirdžią padėką reiškiamė:

- 1). Daiktų ir pinigų aukotojams.
- 2). Aukų rinkėjams.
- 3). Loterijos lošėjams, pralaimėjusiems ir laimėjusiems
- 4). Visoms ir visiems savo darbu prisidėjusiems prie loterijos ir vaikų eglutės suruošimo.

ALB Adelaidės Moterų Sekcija

mąjį jaunesniųjų ateitininkų susirinkimą, kurio programoje dalyvavo stovyklaujantieji ateitininkai, paskaitydami referatų, feljetonų ir kitokios savo kūrybos.

Po to sekė vėl eilė paskaitų: p. J. Stepanas supažindino stovyklautojus su ateitininkijos garbinga istorija, p. M. Gavėnienė teoretiškai ir praktiškai išaiškino pirmąją pagelbą nelaiminguose atsitikimuose, p. A. Kubilius papasakojo apie lietuvių literatūrą ir žymesnius mūsų rašytojus, bet daugiausiai gražių pamokymų iš mandagumo, higienos bei gražaus elgesio, jaunieji girdėjo iš stovyklos vedėjos p. A. Stepanienės.

Sausio 15 d. stovykloje buvo švenčiama Klaipėdos diena. P. A. Stepanienė savo vaizdžioje paskaitoje pavadžiojo stovyklautojus po lietuvišką pajūrį supažindindama juos su jo grožiu ir įdomybėmis. Vakare žvusiems Klaipėdos sukilėliams pagerbti Tautos Himną giedant į vandenyno bangas buvo nuleistas trispalvė papuoštas žalumynų vainikas ir į padangę išleisti faerverkų kaskadomis buvo parodyta, kad Lietuvos meilės ugnis dega ir tolimoj Australijoje stovyklaujanciu mokslievių širdyse.

Sventadieniais kun. dr. P. Jatulis stovykloje atlaikydavo šv. Mišias, pasakydavo jauniems pritaikintus pamokslus, o paskutinį sekmadienį vadovavo jaunųjų ateitininkų grupei, kurie tą dieną prisiekė po vėliava "Visa atnaujinti Kristuje" savo gyvenime siekti ateitininko idealo.

Linksmąją stovyklos programos dalį energingai pravedė p. Milakniene, išmokydama stovyklautojus visą virtinę lietuviškų dainų, šokių bei žaidimų. Jos darbštumo vaisius matė ir girdėjo kiekvienas aplankęs stovyklą.

Ne visą stovyklautojų laiką užėmė "rimtoji ir linksmoji" programa. Kiekvieną dieną bent po 4-5 val. buvo praleidžiama pajūryje besimaudant, bejieskant jūros kriauklių, krabų ir kitokių vandeninių dovanų. Be to stovyklon atsivežti keturi sviediniai nudilo nuo pajūrio smėlio — taip temperamentingai buvo žaidžiamas kvadratas ir kiti žaidimai.

Stovyklautojai turėjo progų taip pat palenktyniauti savo žinojime Lietuvos istorijos, geografijos, dainų ir eilėraščių, nes pravestuose konkursuose daugiausiai žinančiam buvo skiriamos dovanos.

Kiekvienos dienos vakarą, po vakariinės maldos, sugulus buvo sekamos pasakos ir menamos mįslės. Tuos pusvalandžius gyvai ir įdomiai pravedavo pp. Stepaniene Milakniene, Grubliauskas ir Plokštys.

Sausio 17 d. vėl suvažiavo tėvelių ir svečių skaitlingas būrys Aldingoje, ir šiuokart veiduose jau nebuvo jokios abejonės šešelių, nes stovykiavimas buvo baigtas ir susirinkusieji norėjo pamatyti tik stovyklos uždarymo programą ir savo vaikučius gyvus, sveikus ir įdegusius saule parsivežti namo.

Paskutinė stovyklos programa prasidėjo Ateitininkų Himnu, po kurio stovyklos vedėja p. A. Stepanienė tėvams papasakojo stovyklos vargus bei laimėjimus ir padėjo visiems vienokiu, ar kitokiu būdu prie jos prisidėjusiems. Po kalbos, p. Milaknienei pritariant akordeonu, stovyklautojai darniai padainavo visą eilę lietuviškų dainų, mergaitės pašoko baletu dalykėlius, padainavo stovykloje sudarytas kvartetas, buvo pagrota dūdele ir t.t. Pabaigoje p. Kubilius paragino tėvus daugiau atkreipti dėmesį į religinį ir tautinį vaikų auklėjimą, nes juose bręsta mūsų Lietuvos ateitis. Tėvų vardu kalbėjo p. V. Radzevičius gražiais žodžiais padėkodamas stovyklos iniciatoriams bei vadovams, pasidžiaugdamas stovykloje lietuvišką akcentą atgavusiais vaikais, jų pažanga ir pareikšdamas vilčių, kad sekančiais metais vėl būtų suruošta panaši stovykla.

Buvo sugiedotas Tautos Himnas, paskutinį kartą išsiriakvė stovyklautojai pagerbė kryžių at-kų ženklukų bei Trispalvę ir viskas buvo nukabinta nuo sienų, suvyniota vėliava, užrakintos durys ir... sudiev Aldinga! O gal dar pasimatysime ten sekančiais metais?!

Stebėtojas

Gerbiamuosius Skaitytojus, kurie dar nepratęšė prenumeratos, prašome tą pareigą atlikti, kad nesusitrukdytų laikraščio siuntinėjimas.

Šių metų sausio 31 d. (sekmadienį) 8 v.v. Katedros salėje įvyks Stuttgarto radiofone magnetofono juostose įrašytų lietuviškų dainų

KONCERTAS

Programoje: "Ciurlionio"; vad. A. Mikulskio Scheinfeldo, vad. B. Budriūno ir "Sietyno", vad. A. Kačanausko ansamblių įdainavimai.

Įėjimas nemokamas. Bus renkamos tik aukos, salės ir aparatūros išlaidoms padengti.

Visus tautiečius maloniai kviečiame pasiklausyti lietuviškų dainų.

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba

SPORTAS

VYTIS BUDAPEST 2:2

Sausio 18 d. apie šeši tūkstančiai žiūrovų gavo progos pamatyti geriausias rungtynes šiame sezone susitikus naujųjų australų komandoms, būtent, lietuvių Vyčiai ir garsiajai vengrų komandai Budapest.

Mūsų puolimas pirmas pradėjo spausti vengrus, bet po penkių minučių garsusis vengrų žaidėjas Toth, prasiūveda pro kelis mūsų gynėjus, Vyties vartininkas išbėga iš vartų, bando atimti kamuolį puidamas po kojom, bet nespėja, ko pasekmėje — įvartis. Turėdami persvarą vengrai dar smarkiau pradeda spausti, bet mūsų Karsteds likviduoja keletą pavojingų šūvių.

Mūsų puolimas, kurį sudarė Petruska, Langevičius, Kitas, Virba, Rodejenko, dažnai gražiais praėjimais sudarydavo pavojų prieš vartams, ir įpusėjus pirmam kėliniui, Kitas iš Langevičiaus pasuotė gražiu įvarčiu išlygina rezultata, bet neišlaikė tenka džiaugtis, nes po minutės mums krenta antras įvartis. Ir vėl vengrai užgula mūsų vartus, bet baigiantis kėliniui, mūsų puolimas užgula prieš vartus ir jų gynėjas, norėdamas išgelbsti savo komandą nuo įvarčio, pasuoja kamuolį vartininkui, kuris išbėga iš vartų, o kamuolys palengva rieda į vartus, palydimas vengrų gyniko ir mūsų Virbos.

Antrą kėlinio pradžioje vengrai gauna mušti vienuolikos metrų baudą, bet Karsteds išgelbsti padėtį, išmušdamas kamuolį į lauką, kur iš kampingio vengrai nieko nepasiekia. Po trumpos pertraukėlės ir vėl mums būda, bet šį kartą iš toliau. Vengrai gauna mušti šią baudą net tris kartus, bet kamuolys lekia per viršų.

Esant lygioms, rungtynės eina gana kietai ir visą laiką spaudimas į mūsų vartus. Bettalli, Sadauskas su Martusevičium kovoją iš visos širdies, saugodami Vyties vartus.

Einant rungtynėm prie pabaigos, mūsų vyrai pereina daugiau į gynimą ir išlaiko esamą rezultatą ligi teisėjo švilpuko. Gal ir blogai padarė puolimas nebūdamas savo vietoje, nes progų buvoketas pavienių mūsų žaidėjų prasiveržimui.

Nors Vytis turėjo tik pirmas rungtynes su Budapestu, bet padarė daugiau negu visi tikėjosi, įsigydami vis daugiau simpatijos publikoje.

Geriausiai sužaidė A. Kitas, Karsteds, Sadauskas, Ciplys ir Virba.

Įvartis Kito ir vienas savizudys pačių vengrų.

Pirmaujančios komandos vasaros sezono: Polonia 10 taškų, Vytis, Birkala po 9 ir Budapest 8.

SEKANCIOS RUNGTYNES

54. II. 1 d. 9.20 val. VYTIS — STURT

54. II. 8 d. 9.20 val. VYTIS — JUVENTUS.

54. II. 15 d. 8,10 val. VYTIS — BIRKALA.

"Vytis" Futbolo Sekcija praneša visiems jauniems, kad treniruotės prasidės š. m. sausio mėn. 27 d. 6 val.

Visus prašau rinktis šiuo adresu: 22 Melbourne St., Nth. Adelaide.

E. Taparauskas Sekretorius

Australijos Lietuvis Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei — £1.6.0. Atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati.

Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniams skelbėjams žymi nuolaida.

Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0. Už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus.

Užuojaunos, sveikinimai ir pan. 10/0.

Adresas: Australijos Lietuvis 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

Tel. LU5827

The Australian-Lithuanian The Lithuanian, fortnightly in Australia

Publisher: J. Glušauskas

Printed by Australijos Lietuvis Publ. Co., 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

Telephone: LU5827